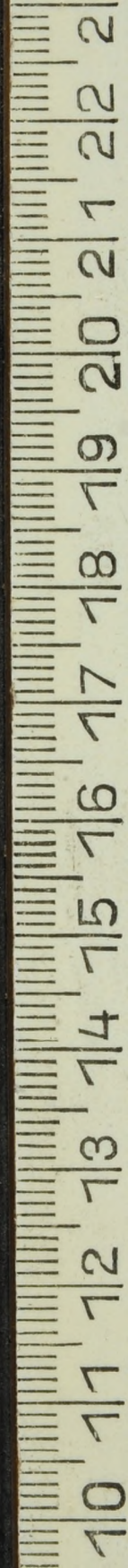

RMK. I.

820

Sum Stephani S: E
nyedi Anno 1653
Die 20 Augusti.

Roma vale, vidi, satis
est vidisse, revertar

Quum leno aut mere-
trix scurra Synagoga ero.

Dono hic Libellus mihi datus
est a Gues. D. Thoma Apa-
czai Adm. bányaini suo Prae-
santi. An. 1693. 4. Martii.

Biblioth. Hung. Sankt.
L. 10

820

KT.

Tege

820

Teljes.

^{RMK I. 820}
AZ RÉSZEGESNEK
GYŰLŐLSEGES,

Utálatos es rettenetes állapot-
tya; mely le rajszoltatott szinten úgy a mint
vagyott, azoknak kedveket: Kikben még
ez Undok es Orsmany részegség, (mely min-
den gonoszságnak gyökere, es minden jósa-
nak rothasztója) fészket nem vert. hogy
azok, ennek ektelen abrazattya meg
tekentven, meg rettenyenek es az
halálnak utarol vízfőz terjenek.

MELY:

*Irattatott, es kibotsattatott amaz Istenes
es józan életet szerető*

IUNIUS FLORILEGUS, Anglus által.

Es magyar nyelvre fordittatott

DIOSZEGI BONIS MATYAS által.

Pozsonyban
Joq. Gyulay
20. 1703.
ab. 17. 93.
Nyomtattatott Lejdában,

LEFFEN PETER által.

1649. esztendőben.

AZ BÖTSÜLLETES, TISZTE-
LETES, és ISTENFELŐ BE-
REGSZÁSZ VARASÁNAK ;
meltán keresztyeni nevet érdemlő T A-
NATSBELI FERFIAINAK.

E S

A N E M E S

SZALKAI MIKLO'S,

Uramnak,

ennekem Kegyes PATRONVSIMNAK ;

Kegyelmet , bekecséget , és

hofsizu ideiglenvalo józan eleret s-egesse-
get, kevanok az *Attya Isten*től, es az

ő *Fiatol* à mi *Vrunk Iesus*

*Christus*tól.

MEly utálatos vetek le-
gyen à *reszegség*, eleggé meg la-
thattya, ez kis könyverskeből, ha
ki jozan fővel ez nehany levelets-
keket által olvassa, Ugy annyira hogy mel-
tán hasonlithatni azt, amaz minden utálatos
fergeket termő büdös lápos tóhoz, melyben

AJÁNLO LEVÉL.

semmi egyéb az undok ártalmas kegyóknál és bekáknál nem terem. Sőt mint amaz Cadmaeus kegyójának el vettetett mérges fogai-
bol, ugyan seregenként tűráznak ki, minden Isten ellenvaló égre kiáltó rettenetes vetkek. Iól meg latta volt ennek utálatos vóltat, ez kegyes életű jambor, ki mint egy Istenes *Vlysses*, az ő hazájának motskoloit, es ez rusnya veteknek gyakorlása által, oktalan állatokka változott részegesít az ő emberi elmejekre és okosságokra meg fordítani igyekezet.

Hát mi teszük mi nekünk a mi hazánk-
nak részegesifelő? avagy szinten szivekig azoknakis nem hatotte el; ez rut dögös nyavalya, es tetetől fogvan talpig nem borítottae el őket ez utálatos terjedő Fene? Ugy hogy ha ez világnak valamely részén. (melyben az emberek keresztyen nevet viselnek) ez Ocsmany részegségnek arvize, el hatot: jaj a mienkben minden józan életnek hálmát ketszerte inkább el borított! holot az mertekletlenül való italoknak formaja annyira el hatalmazot sokakközöt; hogy emberseges embernekis alig tartya már magat, a ki jó akarojanak egessegenek meg erősitecert, egesz pohar borokat nem köszönhet es nem ihatik, melyét sem *Galenus* sem *Hippocrates* scholajában nem tanultak, es melyből nem egesseg hanem betegség es bold-

AJÁNLO LEVÉL.

londfág szarmazik, mert a mint amaz regi *Poeta* szól *Athenaus*nal.

Insanire facit Et sanos copia vini.

Mert ugyanis mitsoda okosság lehet azokban kik az mély poharoknak feneken keresik az ő jo akarojoknak egessegeket? es kik inkább akarnak a hugynak edenyive lenni; hogy nem mint az leleknek hajleki es az *Isten lelkenek lako templomi*?

Ez ektelen dolgokonvaló szanakozas inditot azért engemet, hogy ez könyvnek elein meg nevezet Istenes férfinak kerteben plantalt fűvek közzül, a mi beteginknek orvoslasokra nemelleyeket fel szaggatnak es a mi földünkben el plantalnek, remelven hogy talam az irgálmással es nagy kegyelemmel bővölködő Iehova Isten az mi részegesink közzül nemelleyeknek az ő tobzodasoknak *sárával* be borittatot sziveknek *sötetes és forma nélkülvaló szímet*, meg vilago sittyá, es az ő lelkenek mennyei harmattyával meg öntözi hogy gyümölcstöt hozzanak, *mellyek legyenek igen jók.*

De holot igen nehez az szőlő veszfűzöről szőlő szemeket szedni ha eros tamaszokkal azok meg nem allattatnak, azonkeppen *TISZTELETES VRAIM*, ez en akarminemű kitsiny munkamat az kegyelmetek jo akarattyával akarom meg tamogatni es erősiteni hogy ennek szőlő veszfűzej a

AJÁNLÓ LEVÉL.

földre ne fekügyek, es gyümöltse meg ne rothadgyon. Nemis leszen azt alitom kegyel-meteknel, ez kis munkam gyümöleztelen. Mert jól emlekezem rea mely kedves volt sokaknak az kegyelmetek keresztyeni tarsa-sága között az Isten szolgainak józanfagra való intések (kiket mint Isten követit min-den illendő bőtfüllettel szokot kegyelmetek halgatni.)

Vegye azért kegyelmetek TISZTELE-TES URAIM, ez en kegyelmetekhez, meg mutatot, fiui indulatomnak kitsíny jelet, es engemet, azzal a ti Attyai szeretete-tekkel szeretni, mellyel masokat szerettek, meg neszünyetek. Az Ur az ő lelkenek rogyogo világával tündököllyek mindenkor az kegyelmetek sziveben, hogy az jozanfag-nak ősvényen minden tantorgas nélkül fu-thassatok az Christusnak orszagaig.

*Lejdában 1649. esztendőben Kis Asz-
szony Havanak 27. nappan,*

kegyelmetek

egyigyi Alumna

DISZOEGI BONIS MATTYAS.

FEL

FEL BONTZOLTATOTT

R É S Z E G E S,

AVAGY

A RÉSZEGSEGNEK MEG

UTÁLTATÁSÁROL ES AZ IOZAN-
SAGNAK SZERETTETESERŐL
VALÓ RÖVID BESZÉD.

§. I.

Mitfoda legyen az Reszéges?

A Reszéges (mellyen ertem az ol-
lyan embert, az ki (kelletenel töb-
bet) inkább iszik kevely ségből,
avagy fősvény ségből, avagy buja-
ságból, avagy má soktol való felelmeből, a-
vagy társaság kedvejert, avagy időnek mula-
tásajert, avagy felháborodot elméjének le-
tsendesitejert, hogy nem mint: Szom-
juságának meg óltásajert;) egy amaz okta-
lan állatok között, mellyeket Isten nem te-
remtet a teremtesnek idejen: (hasonló az
őszvérekhez mellyeknek faizásának mód-
gyat tanálta Hanah az pusztaiban Terem.

A

36.24.)

36. 24.) fél ember, es fel oktalan állat; avagy az ki születtetet mint ember, el mint oktalan állat; avagy mint, kinek oktalan állathoz illendő szive emberi testnek hasonlatosságával fedeztetett el. Mert az vetkeknek gyakorlása által s-azokert ő magára vonattatott Istennek igaz itéletiből, szive el változott az emberi szívnek természetitől es az helyeben adattatott ő neki baromi oktalan állatnak szive mi keppen *Nabuchodonozornak*, *Dan. 4. 16.*

§. 2.

Az Részeges embernek alávaló állapottya melyből megtetszik hogy nem ember. Sőt az oktalan állatnalis alávaló.

Holot egyéb vetkek az Istennek személyétől meg fosztyak ez embert, ez azomban (az részegség) meg fosztya őtet az emberi személytől; sőt az eő részegségének idején őnnön magatolis meg fosztya őtet úgy hogy sem szavával sem elmejével nem élhet. Mellyek nélkül nem fellyebvalo semmivel az baromnal. Nemis haladgya semmivel fellyeb az oktalan állatot az ő abrazattyával, mint az barom az ő baromságával. az mint *Hermes* jóleszeben vette, Sőt számlály elő minden baromi állapotokat valamellyeket fel talál sz az oktalan es fene vadakban. s-meg latod hogy mind azok fel tanáltatnak

az

az részeg emberben nem különben mint szniten az *folyovizek* mellyek minden felől az *tengerben* folynak. mint p. o. az leg alávaló oktalan állatok között emlitszünk edgyet melynek utálatosabb természeti legyenek, és meg latod hogy az részeges ember minden ő természetiben ahoz hasonlatos legyen minden hatra maradás nélkül; mint meg tetszik; Edgyik uttalatosb. baromi természeti az részegesnek. melyben hasonlatos az *Ierffe* nevu fene vad állathoz, mely *Swe-tianak* Észak felől valo részében lakik, természeti ennek (az mint *Gesner Olaus Magnus* hol le írja) ez; Midőn ez az ő predajat meg őli, avagy egyéb valami dögöt tanal. nem szűnik meg azonvalo eteltől mind addigis míg az ő belei meg nem telnek és fel nem puffadnak mint az tiposok tömlője, es midőn már többet nem ehetik, megyen ket szoros faközze. holot meg szorittya az ő hasát hogy ki mennyen belőlle az mit ett annak előtte; es így belit meg tisztítvan, meg ter ismet az dögre. es meg tölti magát mint annak előtte, masodszor is vizsontag meg tűressiti belit; es valamig az dögben tart mind addig így tzelekeszik, mellyet midőn el fogyat, több predat keres magának; és ez az ő egész életének folyása. Masodik rufnya természetiben; hasonlatos az részeges amaz *Thusciban* fajzo szamárakhoz: mel-

A 2

lyek

lyek midőn az *tsallyanban* eleget esznek, oly mély alommal alusznak hogy tellyességgel meg holtaknak lenni láttatnak. ugy annyira hogy annak az tartomanyának lakosi, gyakorta félig az ő bőőket rollok le nyuzzák, minek előtte fel serkennének. es ezféleket sokakat szamlalhatnak elő; mert sziveben diszno, fejeré nevezve Bucephalus, nyelve mint az Aspis, kívánós mint az Nadály, buja mint az Ketske, irigy mint az Basiliscus, kegyetlenségeben Párdutz; egész eleteben Salamandra (langban egő tűzes gyek) &c.

Es mit mond ez felenek Chrisostomus? Avagy alitsalake en tegedet embernek lenni, holot az fene allatoknak minden tulajdonsági benned vannak? Sürtőlsz mint az Diszno, rugsz s-Kapalsz mint az Szamar, nyerited az Aszfzonyok után mint az Lo, kegyetlenkedel bujálkodván mint az Bika, faldoksz mint az Medve, Sértegetz mint az Scorio? ragadozó vagy mint az Farkas, kegyetlen mint az Tigris, ravasz mint az Roka, szemtelen mint az Kutya, Nem? En semmi emberseget nem látok te benned, az egy abrázaton kívül: es továbbá az mi engem elrettent, ez: holot en fene vad allatot latok emberi személyben.

De Oh megis ez nyavalyás lelkeknek mely igen tetszik ez ő állapottyak. Ugy annyira hogy akar mely jó állapottonis el nem eserél-

eserélnék; mint amaz *Circanek* pohárából meg részegittet *disznová változot emberek Plutarchusnal*, kik az *Vllyssesnek* attol nyert jó akarattyát meg veték, hogy ne habogatna őket az ő elméjeknek és okosságoknak vizsgálata vételével; Igy intsed és híjjad az részegesekeket is az ő baromi es okatlan értelmektől avagy rossz szokásoktól, s-meg vetik jó akaratodat: Mitzoda? hívode őket embereknek? Nem, meg köszönik te néked mint ha te tetted volna őket ollyakká, es inkább akarnak maradni baromi állapotban, mert az mint hogy elméjek és okosságok nintzen; Ugy nemis hallanak, Sőt még azoknál az fene allatoknál is ok talamb allatok; Mert midőn az Istennek szolgálai által az Iesus Christus az *Atya-Istennel* őket meg akarná bekeltetni, miképpen *Ioab az Tekoah aszfzony által Absolon* meg bekeltete *David* az ő Attyával. Ők ellenben kiáltják hogy azok az ő győttretetésekre mennének. Azoknak állapottyok hasonló amaz őrdögös emberehez az ki magát nevezi vala Legionnak es nem akarja vala hogy az ő benne levő utalatos vendégek belőlle ki mennének. Sőt mikor Idvőzítőnk ki akarna azokat ő belőlle űzni azt ki áltja vala hogy az ő veszedel mere menne. Mark. 1.24. Luk. 8.28. Nemis ok nélkül, mert az részegség az emberben baromi szívet szerez, fejét észéről

meg fosztja, az poenitentiara tartotazandó eszközöket, s-meg terefre es egyéb Istenes dolgokra valo hatalmat el fordit, az elmet szamkivetésben űzi, es önnön magatis az szegény lelket keferű méreggel éteti meg: Az főben levő *spiritusokat* (ereztető leiket) mint valami fárral meg rekeszti, az *ertelmet* meg homályosítja es tompítja, az embernek *ittelit* meg vakítja, *akarattya*t el fordítja, es *minden indulatit* meg motkollya, Miképpen az embernek *gondolkodasit* s. *okoskodasit* el nyomja? *kevanfagit* bujasagnak halójával be keriti, es az *leleknek minden hatalmat* s. *erejet* rendeletlenné teszi? A mint ezeket minékünk az minden-napi latot hallot dolog. s-az Istennek igeje meg-probaljak, es meg-tanitnak minket hogy az mod nélkül valo borital az embernek elmejet el lopja, az emebert egésségtelenné. bolondá. dühüsködővé teszi, az Istenről s-az ő törvényéről el feledkezteti *Peldab. 20. vers. 1.* *Es. 31. vers. 3, 4. 5.* Sőt Istentől el szakadtá teszi, miglen az meg-terefre alkalmatlan. *Peldab 23. 35. Esa. 5. 11. 12. Es. 56. 12.*

Mert ez rusnya vétek által az ő szive megkeményedik, az *elevenítő lélek* meg-öltetik, es az *bűnnek teste* annyira meg-erőssödik minden ő buja kevanfagival, hogy soha az ő bűneiből meg-ne terheszen. *Esai. 22. 12. 13. 14. es 28. 7. 8. Rom. 13. 13. 14. Gal.*

5. 21. 1. *Cor. 6. 10. Eph. 5. 18. 1. Pet. 2. 11.* Sőt ez rettenetes vetek által, ollyá leszen az ő lelke, mint az kerítés nélkül valo varos, *Peldab. 25. 28.* Az mint meg-tetfik ez tisztatalan állatok pel dájokból, mellyek fertengenek ez részegségnek bűdös sárában, ezek meltan amaz baromi részegessek. Kik az meretekletlen borital által el változtattak önnön magokat, ezek mondom amaz *disznok* mellyeket amaz *Legio* Őrdög *Matt. 8. 32.* az Veszedelemnek tengereben nyakra főre tászigála, mellyeknel az haszontalan s. alab valo állatokis job állapotban vadnak mint ezt Chryfóstómus vilagossan meg mutattya, midőn így szol, Mennyi vel job az részegessel az Szamar es az Kutya.

Ugyanis meg-kel hadgyni alban az oktalán állatokat az mi ő belejek az természetnek Urától az teremésben oltatot, melyre azve meltatlanfagot tzelekeszik azokon valaki őket részegséggel vétkezni mondgya; holot azok közönségeszen lozanok. es meretekletessék, es tudgyak mennyit kellyen innyok hogy szomjúságoknak eleget tegyenek, es meg-tartya az ő teremteseknek meltóságát akkoronis. mi koron az részegessek el vesztik (sőt szegyenlik) az ő ditsőszezes állapottyokat, Nemis tzelekesznek az oktalan állatok az részegesseknek szokások szerent, nem kegyet lenkednek önnön magok ellen &c.

Ugy annyira hogy sok dolgokban az oktalan állat felül mullyá emberfeggel ez illyeten részeges embereket mint ennek utanna bővebben meg-bizonyítom.

Az bűnnek oly nagy hatalma vagyon, hogy meg az *Istentis emberre* teszi, az *Angyalokat* ördögökre, es az embereket fenevad állatokká. De ez rettenetes bűn tudni illik ez undok es utalatos részegség, sokkal nagyub es hatalmástab annalis; mert az részegség nem csak *okoszagatol* es *szavatol* fosztja meg az részegest (melyket dolgok tesznek valasztást. az *ember es oktalan állat* között) hanem hasonlatos keppen *érzékenységétől* es *mozgásától*, mellyekkel az oktalan állatok fellyebvalok az *fáknal* es *kőveknél*, Mert ez oly hirtelenséggel annyira meg ostobittya az embert, hogy meltan hasonlittathatnak ez illyen részegesek az *oktalanoknak* Balványokhoz; *mellyeknek szemek* vagyon de nem látnak, *fülök* es nem hallanak, *nyelvek* es nem szólnak, *orrok* es nem illatoznak, (meg az *magok okádásátis*) *labok* es nem járnak, Hanem mint valami *holt emberek* kik nem alnak vagy nem élnek, sem nem járnak.

§. 3.

Mely veszedelmes állapottyok legyen az részegeseknek, es mely háfeges szolgálai az ördögöknek.

HA még ezekből (mellyeket eddig mondtunk) meg nem bizonyosodik, hogy as részegesek nem aláb valok az barmoknak; engedgyük meg bátor hogy legyen valami megtosagok mellyel felül haladgyak az bokrokat es oktalan állatokat: de az igen veszedelmes állapot tudni illik az mely őket csak szinten alkalmatosokká teszi az következő endő rettenetes veszedelmeknek, es pekolbéli kenoknak szenvedésére: s-ez minden ő megtosagok; Mert mitzoda emberekhez hasonlittat hatnak ez részegesek? nem egyebekhez hanem amaz *ördögös emberhez*. mely hol az tűzben, hol az vízben, esik vala gyakran, kit még az *tanítványok* sem gyógyit harnak, vala meg hanem önnön maga az *Christus*, *Matth. 17. 15. 16.* avagy hasonló amaz *legio* (sok) *ördögök* től még szallatot emberhez, *kinek lakása az kopor sokban vala, es lantzakkalis senki*, azt meg nem tarthattya vala, es mindenkor ejjel es nappal, az *hegyekben es koporsokban kialtoz van az kővekkel magat metelivala, es senki őtet meg nem enyhitheti vala, Mark. 5. 2. 3. 4. 5. 6.* Mert ezek semmit

egyebet nem kedvellenek az hejje hujja tar-
 saságnal, fertelmes helyeknél, és Istentelen-
 seg után való futásnál. Ugyanis mit teszen
 egyebet, ezeknek az Ő Isten ellenvaló, sűrű
 hamis esküvések, hanem hogy minden hamis
 esküvésekkel (mint amaz Őrdögös) az Ő lel-
 kelket meteltyek es sebesítsek? Nincsenis oly
 Mozes, avagy Aron, oly Császár avagy Pál,
 Istennek szolgai, avagy Magistratus szolgai,
 kik Őket meg szelidíthessék avagy meg za-
 bolázhassák, Gondolkodh attok azért az Chri-
 stusnak amaz kemény beszedefelől; Hogy
 valaki az emberfiának testet nem eszi, es
 nem iszja az ő veret nem lesz en ab-
 bam elet *Œc. Ioh. 6. 6. 53. 61.* Sőt azt mondom
 ti nekhek az Istennek igejéből, hogy az go-
 nosz lelkek tol nem foglaltatnak el az embe-
 rek olly gyakorta testekben, mint az Ő lel-
 kekben. Noha az természet szerentvaló em-
 berek között (az kiket az Ur az Ő lelkenek
 szellőjevel még meg nem fuvallot.) tz ak eg-
 gyis nintz en kit ez gonosz lelek anny ira el
 nem tsabitot. hogy: (p. o) Nemely Őrdögi
 tudomány hoz es hitető lelkekhez figyelmez-
 zen. *1. Tim. 4. 1.* Nemely felelemnek lelké-
 vel telik be, *3. Tim. 1. 7.* Nemely az paraz-
 saságnak lelkeiől tsalattat meg, *Hos. 4. 12.*
 Nemeltyek hamis Prophetak lelkek által hi-
 rettetnek el, *Matth. 24. 11.* Nemeltyek karom-
 kodásnak lelkeiől vesztegettetnek meg, Kik
 meg

meg-nyittyak az ő szajokat hogy szidal-
 mazza az Istennek nevet, es az ő satorat,
 es azokat kik menyben lakoznak, *Apoc. 2. 9.*
es 13. 1. 5. 6. Nemeltyeknek Isten adot álom-
 nak lelket *Rom. 11. 8.* Nemeltyek tantorgas-
 nak es vakságnak lelkevel verettetnek meg,
Ef. 2. 9. 9. 15. Nemeltyek pedig fel favalkodnak
 ez világnak lelkeiől *Gal. 2. 12.* De az részege-
 sek sokkal több gonosz lelkektol es Őrdögök-
 tol fog. laltatnak el hogy nem mint *Maria*
Magdalena, Mert minden bűn valamely Ő
 benne uralkodik (mely, minden részeg em-
 berben külön külön bővebben tanaltatik,
 mint valamennyi jozan ember vagyon ez vi-
 lagon) egy egy Őrdög, az mint ezt *Aug.*
Basil, es Greg, bizonyittyak.

Ennek felette egyeb sz: irasbeli helyekből
 bősegeffen ki tesszik. hogy az részegesek
 szinten ugy vitetnek az gonosz lelkektől, az
 eő töllők meg ismertetet gonoszságoknak
 tzelekedetire, es ugy rohannek az pokolnak
 szájára, mint szinten rohanának az *Gadare-*
nasok disznai hanyat homlok az tengerben,
 es oda veszenek *Marc. 5. 13.* Mert az részege-
 sek szoglyai az Őrdögöknek, es azoknak pa-
 rantzolattyokra keszek akarminekis veghez,
 vitelere, az mint meg lathatni *2. Tim. 2. 26.*
Eph. 2. 2. 2. Cor. 4. 4. Sőt az részegeseknek.
 Attyok az Őrdög Teremt *3. 15. Ierm. 8. 44.*
 Ő Kiralyok es Tejedelmek, *Ian. 12. 31. es 14. 30.*

es, *ő Istenek*. 2. Cor. 4. 4. az ki mindenkor *u-
ralkodik ő rajtok es munkalodik ő benne az
ő tetszése szerent*, Eph. 2. 2. 3. 2. Tim. 2. 26.
Mert ő beléjek menven. olly dolgokat sugarl
az ő szivekben. mely nek veghez viteleben ő
gyönyörködik, mikeppen tzelekedetvala.
*Iudással Ian. 13. 2. Ananiással es. Saphira-
val, Act. 5. 3. 1. Daviddal is, 1. Chron. 25. 1.*
Sőt azoknak szájokat meg-nyitvan szolbeszel
azokban es azok által, a mint az kegyo által
szolvala, *Teremt. 3. 1. -- 6. az. Ahab 400.*
*Prophetai szájok által. 1. Kiraly. 22. 22. es Pe-
ter által. Matth. 16. 22. 23.* fel emeli az ő ke-
zeket, es retrenetes dolgokat ezelekeszik azok
által, az mint *Herodes által, Act. 12. 1. 2.* &c.
es mostanis ezelekeszik az *hatalmasok által,*
*midőn az Istennek szolgait tömlőtze hany-
attyá, Ielen. 2. 10.* Ugy annyira hogy az
mint *S. Pal az Istennek jó lelketől vífeltet-
ven, mondhattya vala, élek pedig többé nem
en hanem el en bennem az Christus. Gal. 2. 20.*
ugy az reszegefekis (kiknek elmejeket meg-
vakította az vilagnak Istene) mondhattyak,
Elűnk immar de nemmi, hanem él az őrdög
mi bennünk 2. Cor. 4. 4. *Ian. 14. 30. Eph. 22.*
2. Tim. 2. 26.

Nem azért mint ha az embernek akarat-
tyan erőszszakot tehetne az őrdög. avagy
egyeb akarai allat. Nemis vethet senkire az
őrdögök kezében akadot reszege az ő nya-
valya

valyas állapottyaert, egyebre hanem magara'
csak szinten ez kevantanak az reszegefekhez.
mint amaz jó hizlalt kényes lovakhoz hogy
valaki kezét emellye fel ő előtrők es muta-
sson az *kortsoma avagy inczen az vendé-
geskedő hazfelé*, egy avagy mas akarai uta-
latossagoknak tzelekedetire. Sőt oly keszek
az őrdögök akarattyát tzelekedni, hogy csak
ujjat emellyeis fel (sugallyó valami gödolatot
vagy szóllyon egy szót) mar akarattyá meg-
tellyesedet. mint. p. o. Ha őket rendeli ha-
zudozásra, hazudnak; ha parantsollya hogy
valakit meg tsallyanak meg tsallyák, ha bo-
szu állásra avagy üldözésre &c. küldi őket,
abban oly Istentelen seggel es serenysseggel
forgolodnak, mint őnnön maga az őrdög: es
igy tzelekesznek minden gonoszsagokban.
Ha csak mondgya is nekik, esküdgének ha-
miszan, veszekedgének másokkal, &c.
mingyart meg tzelekeszik engedelemmel,
Sőt oly ahitatossaggal kevankoznak az bűn-
nek tzelekedetire, hogy ha szinten ő közöt-
tők őrdög nem volnais az ő tisztinek tzele-
kedetire, azok mind az által ő magoknak ve-
szedelmet szereznének ő magoktól, ha az
őrdög nem probalnais őket kifizetetekkel, dea-
zok ingerlenek az őrdögöt hogy kifizetse őket,
es ket kezzel kapják az ő magok veszedel-
met, Ugy vagyon. 1. lattatik ugyan az ré-
szege valami jó állapotban lenni es élni. de
bizo-

bizonyára meg holt az mint Sz. Ian: (Apoc. 3. 1.) szol, 2. lattatik emberi abrazattal lenni, de bizonyára barom az mint Ierem. szól. 3. Alittathatik egésféges embernek, de bizonyára. *ördög töl el foglادتatott*, (sőt sok *ördögöktöl*) es fokkal annális nyavalyásab, mert önnön magátol választatott *ördög*, az mint szól *Basil*. Sőt meltan hasonlit hatyák önnön magokat az *ördögökhöz* melyeknek tiszteket viselik ez három dolgokban.

1	}	az bűnnek tzelekedetiben
		való meg haladásban.
2		}
	az bűnnek tzelekedetire való késértésben.	
3	}	az veszedelemre való vonásban.

Ugy annyira hogy jolvolná, az ő dolgok, ha az ő állapottyok alabvaló nem volna avagy az *oktalan allatoknak állapottyoknal* melyek *mar el vesztenek*, mert azoknak nyomorúsagos állapottyok az ő élettekkel edgyűt elvegeztettek. Avagy az holt bálványokenal, mert azok sem jot, sem gonoszt nem tzelekedhetnek, de az részegesek minden joban meg hóltak, elnek pedig minden gonoszságban es annak tzelekedetire igen hatalmassak, avagy azoknal az kik testekre nezve el foglaltattanak az *ördögöktöl* mert azokat az *ő kedvek es akarattyok* ellen hordozza az *ördög*.

ördög: az mint amaz embert (Matth. 13.) hordozzavala. hol az *tűzben*, hol az *vízben*, es így erősszakot teven, ez ilyeneknek testeken, nem részeselek az *ördög* tzelekedetiben: De az részegeseket hordozza az *ördög* az *ő* magok kedvek es akarattyok szerent, es az *ördögökkel* minden *ő* dolgokban edgyűt munkalkodnak, es szinten oly részeselek azokban az bűnökben valamelyeket az *ördög* *ő* általok tzelekeszik mint szinten az *ördög*, (taud illik) mikor az *ő* szemekkel gonoszúl el azbujázkodásra, fűlőkkel az undok dolgoknak hallására, és az *ő* láboknak az artatlan vernek ki outására való meg gyorsasításra, ugy annyira hogy noha *ők* szabadossan szolgálnak az *ördögnek*. de mind az által valamit, *ő* általok vegben akar vinni könnyen az *ő* akarattyokat fel indit hattya annak veghez vitelere.

Ugy hogy, az részegesnek semmi egyéb része nintsen az embersegeben az utálatos abrazatnal; és nem meltó hogy avagy az emberek közzé, avagy az barmok közzé, avagy akarmi egyéb teremtettt állatok közzé számlaltassék, Bizony az részegesek az *ő* *elmejeknek tölők való el tavozása által oktalan állatokká változtatának*, és az *ő* mozgásoknak és érzékeny segeknek *tölők való el tavozása által tőkékké*. De az *ő* okoskodásokkal való gonoszul élésben mellyel élnek az *bűn*.

bűnnek tselekedetiből vett gyönyörűségben; és az ő ártalmas kéfertetekben mellyekkel egyebet kéfertenek és a veszedelemre vonsznak. azok ördögökké változtanak. az mint bővebben meg mutogatom ennek utanna, midőn fel metélem és fel bontzolom ez ruftya *Chimera* allatot. (mert ez ideig még ennek csak külső részzeit mutogattam meg) mellyét hogy rövidebben tselekedhessem, ennek az ő undok mineműségiből, (erkölcsiből) csak nemelylet említek meg; melyből meg ismerhetitek minden egyéb állapottyát; mert ámbár akarminemű mély légyenis az tenger. mind az által annak sós izit. csak egy tsep reszerőlis meg kósthattyuk. Így csak rövid uton akarlaktitek ennek meg nevezere és ismeretire vinni, hogy az Részegségtől irtőzások. és az józanlághoz ragasz kodgyatok: meg gondolván mely rettenetes és líralmas szolgáltság (Sőt rablág) legyen azoknak állapottyok. kiket az reszeges ördög magának el foglal.

§. 4.

Az reszegeseknek utálatos erköltsők és rut magok viselések.

A Z reszegeseknek edgyikrosz mineműségek (erköltsők) mely. elsőben is le
irat-

irattatik, es az ő alávalo szolgálai állapottyokat. szémünk eleiben hozza, Ez; Minden akarmely ora, egy napnak, és akarmely nap egy egész holnapnak tetszik ő nekik, valamellyet az *Kortzoman* (vagy vendegeskedő háznál) nem mulatnak el; ennekokaért akarholot legyen az ő házok, de az ő lakások az vendegeskedő háznál vagyon, hanemha minden penzeket el pazarlották, avagy az ágyon alusznak kősfagos fővel. Sőt ugy tetszik nekik mint haszeggel szegesztek volna fulókat az *kortzomához és vendegeskedő házhoz*, egész napestig. *Esa. 5. 11.* és ugy egyeznek az ördöggel mint hű Urokkal, *Vram jo minekunk itlaknunk, tzinállunk mi nekunk, &c.*

Mert *mikeppen* hogy jóreggel fel kelnek, hogy *reszegeskedgyenek és mulásanak az. bor mellet mind estveig*, *Esa. 5. 11.* ugy mingyart az ő agyokbólvaló ki kelesék után az *kortzomat és vendegeskedő házat* látogatják, amaz minden fertelmességeknék közönséges barlangiat az holot minden ő jószágokat el pazarolván es torkokra hanyván. más gonosz utaknak ki tanálásában török fejeket, mellyen gyűrthessenek el dorbezlót jószágok helyeben mást; Mert osztan el veremednek. vagy nyilvánvalo tolvájlásra. es utakonvalo állásra avagy házaknak titkonvalo fel rontására, es egyeb latorságokra; miglen
vege-

vegezetre az *tömlőt* készíti őket az *Akasz-
tófára*. avagy *nyáfra*, &c. mert gyakorta ez
ilyenek *pengetik az vasat az ő szárokon*
minek előtte az *varjak kárognak az ő fejeken*.
Noha ez fokhólnapoknak el folyásában esik ő
rajtok. de vigyaz rájuk csak az ő vendégse-
gekben meg látod ektelē italoknak rettenetes
voltage. Holot az ő szolgájoknak tisztak az po-
hárakra való vigyázás. Hogy az ok avagy u-
ressék avagy telik legyenek, melynek vege
veszedelem.

Ha az ert meg-akarod tudni *okát* mifsoda
legyen. Hogy minden reggel az ő első áldo-
zattyokat az *Bacchusnak* szenteltyek; ez; E-
lőször. Mert ő reggel mind addig betegek
valamig az regi bortól való melégseget. uj-
meleggel nem elegyitik meg. es így szeget
szeggel &c. s. az bűnt bűnnel orvosoltyak
kik nem külömben tselekeiznek mint, az kik
a turt azép husnak meg rontsolásával. akarják
gyógyítani; mely az embert nem meg-gyó-
gyittya hanem csak érzékenységetől fosztja
meg.

Másodszor. Mer ő az meg rögzőt go-
nosz szokás által. az ő sziveknek meg vidámi-
tására és erejeknek meg ujjitására való mer-
tekletes italt. ketelen-ivásra fordították; an-
nyira hogy azok bornelkul immar nem el-
hetnek. (mikeppen hogy némellyek az mod-
nelkulvaló elefellek egyebeknek orvossagokat
tis etelre

tis etelre fordittyák,) melly által oly meg-
ölthetetlen szomjuságot szereznek magok-
ban. Hogy nem könnyeb nékiek életeket el-
hadni. mint az módnelkul való boritaltól
meg-válni. Mert ámbár el hitessé valaki ő
vélek, hogy az bor meg őli őket ha mód-
nelkul isznak abban. mind azon által azt fe-
lelik ő arra, hogy nem job ő nekik kíván-
ságoknak eleget nem tenni. mint el temettet-
ni, és így lehetetlen dolog hogy valaki ezek-
nek az *nadályoknak* eleget adhasson innyok
migh meg nem, rothad az ő bélek.

Hogy ha pedig szintu valami-keppen tör-
tennéis, hogy, valaha az szomjuság nem iz-
gatná őket, de ő mind az által isznak minek
előtte torkok meg száradna, úgy hogy az ő
szomjuságokat az részegség rontsa el, nem
külömbem mint az *bolondok*, kik hogy az
zapor első meg-ne verje őket, az *folyóvízben*
(*Tiszában*) bunak el, Sőt valamig ő vad-
nak az *borivóknak* *Schóla*okban tartoznak
az ő tarsaságoknak törvényekszere (az mint
nemelylyeknél szokás ha nem kenszerittetne-
nekis) az *tobákkal* füstölni *szajokat és Orro-
kat* (nem külömben mint ha valamely puska
portartó hazgyuladot volna fel) hogy így az
Toback segítője legyen az *bornak*, mint az
ontosab az *Kaptanak*) Mert az *Tobákok*.
mely *melég és száraz* hivesíteni kel ne kien-
hideg és nedves itallal. es ismet mivel hogy
nemely

nemely ital hívós és nedves, szűkeges kepen melegeget és száraztatast kevan. mine-mű az Tobáck, az melyre itálnak módgya hasonlókka teszi őket az merges *Patkányokhoz*, Midőn az megtölettet *Sellegek* ő kö-zöttök *alásfel*, járnak, mellyek csak töltetnek és kiitattatnak, *ki itattatnak* és ki okadtatnak Ennek felette, edgy féle italt akarnak magokból ki száraztani masfele itálnak nemével; mellyel nem meg öltják szomjuságokat. Hanem gerjesztik; Mely utalatos borbánvaló buborekolásokkal követik az *sárban* var-tyogo *bekákat* és az *lápós tóban kuruttyoló kegyőket*, kiknek minden tselekedetek és Religiójok tobzodas; kik még az szárazonis elbuknak. Oh bornak és egyeb fele erős itálnak módnelkülvaló vesztegetése. Mellyet ez semmirekellő torkosok vesztegetnek! Mert ám batortizen legyenekis (vagy többen) edgyik az másik köszöntesere meg felel, és ad-ig iszik míg *szemeik* merednek mint vala-mi ket *felgerjedet planetak* úgy hogy azok közzul mindenik többet iszik egy nap (vagy ejjel) hogy nem mint annak bőre avagy feje erne.

De oh mely fok ezerni ezer emberek, kik avagy az szegenységnek terhe alatt, az földre nyomattattak, vagy az hadaktól való zaklatatás miat. mezitelenlegre és éhelhalásra jutottának taplaltathatnának azzal az eledellel. meilyet

mellyet azok az részegessek gonosz fene vad állat módgyara el vesztegetnek! és egy azok közzul az ő *disznó orran* és *száján* ki hány egyszer, mellyel egy egész ház nép meg-elé-gedet volna! és avagy ezekkel az Istennek jo teremtet allitival-valo tobzódásnak és gonoszul elesnek Ecchója sok éhező és szomjuhózo szegeny igyefogyottaknak keserves könyvhullatásokkal, nem zengedezé, és nem kialté naponkeut az Istennek füleiben, azokonvalo boszu állásért, kik azokkal oly mer-teklet lenül élnek? ha, nem az éhséget mely gyakorta jó az egész földre azoknak Istentelensegekert. Kik az életnek Sántuariomját és sz: hajlékát. halálnak meszárfzékjeve változtattak? Igenis minden ketség nélkül. Sőt oh Ur Isten. bezzeg ki beszélhetetlenek az te irgalmasságid hogy ez mi földünk (mely immar régtől fogva meg tömörít és ferteng ez részegeseknek undok nyavalyajában) minket minden ő lakosítregen eddig ki nem okadot az ő gyomrabol!

§. 5.

Az részegeseknek hijában való szapora be-szédek és titkoknak ki fetségesek.

MIdőn azért ez ő *hasokat* *hizláló borsá-*
kok, az ő reggeli italokat meg bokro-
sittyak,

fittyak, es egy néhány kanna bort *fel köppen-*
renek, míg az inok birja, (*mert it követem*
az részegeknek szokásokat) oly könnyen
az ő szivek az vigasságra fel indul mely könnyen
az kupa az ő ajakokra, fel fordul, Mert
az bor, az mint szól *Plató*, az Igasságnak
leánya, és az elmenek tüköre, azt mondgya
Euripiades; és minek utanna egy vagy ket
kupa bort meg ittanak az ő nyelvek nem
külömben kelepelnek mint az szélnek bot-
sattatott rozslantorna; és oly könnyen szol-
tathats az kövekkel mely könnyen ő velek
halgattathats. mert nem külömb állapottyok
vagyon az ő nyelveknek mint az beteg em-
ber *erének fel veresének*, és *pulsusának*,
mely mindenkor mozogugyan de igen ren-
deletlenül sőt egy részeg embernek nyelve,
éleg zo emberekért való tsáfogásfra; mely
mindenkor kolompoz mint az Golopi ha-
rangnak az ütője. De lassuk miről tanats-
koznak?

1. Minden *titkos dolgokat*, mellyeket jó-
zan korokban az ő szivekben el rejtettek
vólt, ki fetségnek es ki nyilatkoztatnak, Mert
mi-keppen az bor az ő *risztulásának idejen*
(az mint *Plutarc. szól*) haborog. ugy hogy
az mi az hordónak *alsó részén* vólt. az a
felső részére jött es ott usz, sőt gyakorta az ő
forrásának idejen *hordajatis* el töri, es ki om-
lik: így szinten az részegek minden ő sziveknek

veknek titkát ki jelentik, Mert ugyanis ha
az beszédben való *mértékletességgel* (mint egy
abroncsal a hordó) szorittatik meg az sziv-
beli titok; hogy hogy tarthatnák meg azok a
rusnya *Karika fák* az ő édes mustyokat (az
az, titkohat) ha el szak asztyák az ő abrontso-
kat? Tulajdonlaga az a részegeknek, hogy ki
okádgya az ő tikait edgyűt az ő gyomrában
lévő borral, és elméjet belivel edgyűt meg
űressitse: midőn az követ palatzkok annyira
meg kentek az ő nyelveket hogy nem tart-
hattyak vesztégazokat, és valami az józan
embernek *elmejében* vagyon a részeg ember-
nek az a *nyelven* vagyon, mert az fok itallal
meg mezteleniti az ő szivet. és el arullya
elméjet, fordittya az ő nyelvenek *Költésát*, és
meg *nyittya* az ő titkainak ajtaját. mellyet jó-
zankorában okossanbé zárlotvala. Es az expe-
rientia mutattya ezt es mindennapi látot hal-
lotdolog bizonittya. Hogy a részeg ember-
nek szinten sziveig nyulhatz be, es mint az
Angolna halat az ő bőritől, meg mezteleni-
theted.

Sőt ambator senki őtet az tsáfogásfra ne
ingerelleye, de a bor fel őstökelli az ő nyel-
vet a szapora beszédre, és az *Bacchus szá-*
bad leveler ad ő neki a haszontalan dolgok-
nak prädikállására hogy mennyen az ő nyel-
ve mint az szél malom vitorlaja, mert mi-
keppen a nagy szél a vitorlat keringeti, ugy
bornak

bornak soklága az ő nyelvet ingattya szűntelenül es forgattya. Ugy hogy néha *szitkozódik*, néha *tsufolódik*, néha hazudoz, néha *karomkodik*, néha nemellyeket *ámit*, *fajtalankodik*, *hamissanesküszik*, *atkozódik*, *bizelkedik*, és nem tsendefittethetik meg, valamig az ő nyelve a részegségnek férgetől meg-nem tisztittatik, és az ő szószatyár-nyelvével szemtelem dolgokról beszél, úgy hogy ez ilyenek hasonlok az meg *hasádot vízben allo tsigákhoz*, mellyeket ha meg-nyit. Vagy semmi benne nintsen avagy igen bűdösleik.

De hogy bővebben szóllyak a részegeseknek *ördögi* discursusokrol, es elmelkedésekrol, mely nem egyeb, hanem, *egymással való veszekedés*, *tsufolódás*, es *tseltsapás*: mert mikeppen hogy haragjokban *Istentelen* nyelvek vagyon, úgy jo kedvekbenis *kegyetlen vadakhoz* illendő nyelvek vagyon, es ez kettő egymástól el valaszthatatlan.

1. Istentelen es gonosz nyelvek vagyon haragjokban, mert ha reájok vigjalsz sokkal több *dühösseget*, hogy nem *okosságot* tapasztalsz meg ő benne, az ő beszélgetéseket mindenkör gonoszságokkal elegyítik meg, vagy az *jelenvalókat* ingerelven vagy az tavoly valókat rágalmazvan, minden ő magok ajánlások hamissak es hazugok, mert az tsatfogás es hazudozás mint valami ket madarak ki

ollyanok mellyek azon egy fészekből szoktak ki repülni. Hogy rövideden szóllyak, halgas reajok midőn az ő nyelvek meg-indul, és figyelmezzél az ő állapottyokra, és úgy tetsenek te néked, mint ha Istennek igaz itéletéből, ebekké változtanak volna mint amaz *Hecuba a Priamus felesége*, mivel az ő *elmejek nyelveknél* sokkal *rövidebbek*, hogy nem mint őket okos allatoknak itilhesse.

2. Az részegeseknek nyelvek jo kedvekbenis mindenkör utálatosak es oktalan alathoz illendők, tellyesek minden ektelen-segekkel, semmi fertelmes par az na es rothat beszédet ők nem utálnak, sőt semmi beszéd nem kedves ő nekik, ha az fajtalan-ságoknak pervátájából. nem merítettett minden ő musikajok az fajtalanzkodas; az *szemermes és józan vigasság* ő előttök *ostobaság*, annyira hogy eleitől fogva utólyáig az ő beszéd, valamellyeket ki okádnak. oly tavoly járnak az *kegyesegről*, *embersegről*, es *kerecsenysegről*. mint azoknak kik azt mondgyak hogy az *Mahomet* látogatására *hóla* le szal az egből.

Oh rettenetes *baromság*. mellyel gerjedez az ő *fajtalan es tisztalan szívek*! es ektelen beszéd, mellyekkel *füstölög* az ő *ferelmes szájok*! ha ilyeneket kellene tsak ki gondolniis embernek, mellyeket még az *ördögis szegyenlenc* ha hallana, az ő fiainak *fiáj-*

okból; mimódon szarmaznak ez illyén *hamisságok* az *ő* szajokból az *Isten* felő *emberek* ellen? mitfoda minden *ő* beszedekek egyeb hanem *paraznaság*, *seplősetés*, és *tisztátalan kurválkodások*? úgy hogy ha az *ő* beszedekek csak keves ideig halgatnadis. megforditanad az *Lycanionumbeli*eknek *nyelveket* *Act.* 14. 11. es azt mondanád, *ördögök jöttek fel mi hozzánk emberi abraz atban.*

Es minthogy kitsiny dolognak tartják magokhoz hasonló emberekkel veszekedni, avagy az *ő Vár-megyejében* levő papokrol beszélgetni; az egész *tartományban* levő *Nemesseket* *Hadnagyokat* *Birákat* tztitallyak az *Kortómára* es az okat visitallyak magokviseelésében, es minek utanna az *ő* nyelvek el járja az földet *Solt* 73. 9. edgyest isznak az *Császár* egészségeért, s-az egész *Ország*éjert.

§. 6.

Ek telen esküvesek *Ec.*

3. **A**Z *ő* utálatos elmélke desék után. *át*kozódáshoz, *Istentelen esküvesekhez*, *rettenetes káromkodáshoz*, *Ec.* kez denek, az mint hogy ritkánislatz oly részegest, mely gonosz esküvő nem volna. nemis valami aprólek esküvessel pedig, hanem amaz *szörnyű rettenetes*, s-karhozando lelkekhez illendő esküvésekkel. *Az Vr az énlelkemet* *Ec.* *Isten teremte engem* *Ec.* Sőt annyira mente-

mentenek nemelleyek a rettenetes esküvesekben es. *Atkozódásokban* hogy az egetis fiktetnek itilik minden *ő* lakosi-valedgyűt. *Oh meg számlalhatatlan atkozódások és Káromkodások.* mellyek egy büdös szaju embernek szajabol szarmaznak az *Istennek* és az *ő* törvényenek meg. utálására es boszútágára! Sőt gydakor helyeken a holor *ők* seregenkent dorbezolnak egész napeftig, oly dologokat tselekesznek mellyeket amaz *Isten* ismeritind kívüllevő *Törökökis* szegyenlenek gyakorta. az holor az *Iésusnak* nevet által szegeztetni, es az *Istennek* nevet *káromlattatni* hallanád! melyre az *nema* emberis meg szólalna. es az *hóltis* meg reszketne, melyben *ők* követik az meg *dühödöt* ebeet. mely az *ő* Vranak ortzájára ugrik ki gondgyat viseli neki, es nemelleyek az *vendegház*bol ki szaladván mint amaz *Legio* *ördög* úgy fut az *ő* lovára. mellyen nem külömben nyargal az veszedelemnek után. mint ha amaz *sivo rivo Oroszlan* (*1. Pet.* 5. 8.) az *Sathan*, el öldöz tatot volna és az karhozatra valo lelkeket, akarna az *Pokolra* ragadni.

§. 7.

Sok külömb külömbféle utálatos tselekedeteknek moslekja.

MInek utánna azért az pohar borok be dugnák az *ő* szájokat, és el feletkenének

nének élebbi beszédekről. Edgyik az ő nagy barátságát írással mutattya (mint hogy nem szólhat) az ő társához, az Másik semmirekellő tsifras közföntessel tsokollya baráttyat, Harmadik félre vont szájál tsufol egyebeket; Negyedik atkozódik es esküvéssel szitkozódik hogy az bort kesőn hozzak, Otödik (mert nem szollok arról semmit az ki az ajtó meget szunnyadoz és hortyog) az ő velős kontzaira le térdepelven. az ő *Bacchusához*-való bazgóságában, könnyű kezeit fel emelven. aldozik teli pohárral, és minek atanna kiki fel serken. Nemellyik danollya az ő regi nótáját. mellyet jeles tsuklasokkal meg tsifraz, Nemely az ő enekeben ditsíri szeretőjét, Nemellyik az bornak jóvóltát. Nemely az ő feleségevelvavló dölget és ház asságának historiáját beszelli, Meg latnad mi keppen az ő fejeket őszve hajtván tanázkognak az ő feleségeknék meg szeliditefelfől mellyet ha látna az *eszes leány* soha olyan ferfiakhoz nem hazasódnék míg fonásával es varrásával kenyeret tanálhatná. Nemely sok rendbeli vendégseget számlallya, Némely az *vallásnak* es *Országának* allapottyárol disputál, Nemely (mivel hogy midőn az bor, alaszál akkor fel jó az beszéd) kerkedik oly aszszonynak szerelmevel. mellyel soha nemis beszéltet. Nemely kerkedik mikeppen az bornemiszszakat meg trefálta, (mivel hogy minden

minden *Epicurus* *Modgyara* borban buborekoló disznók ezeket tsufoknak tarttyák) es midőn az bor marja az ő béleket. ugy futkároznak széllel mint egy egy *dühös kutya*, kapdosvan minden emberekhez, ugy hogy sok keresztyen emberekmondhattyak *Daviddal en lettem vala az reszegeknek énekéve*. Némely háborog az ő borivo társával hogy innya nem akar baráttya egészségejért. es a honnan midőn valamelyik el szalad harágszik edgyik az másikra hogy gondot nem viseltek rea, es arra az ő el meneseert gonosz tsufos nevet ragasztanak mellyet minnyajan bizonyitanak. hogy nem emberseges ember mivel ő ket el hadta, Mert mikeppen hogy az reszeges emberek előtt az a midenekfelet *bőtsülleresb* ember, az ki vellek edgyest iszik, az onkeppen az a *gyalazatosb* es vetkesb. az ki vellek vagy edgyest nem iszik. vagy eleb az *Vendégsegbőtel*-megyen az többinel, mellyert sokaknak mégeletekis el fogyot. Nemely az ok ellen. kik ő közöttők nintsenek. meg-gunyoló versekkel rhythmikál, mellyeket azok köziben elegyített kacagással meg tzifraz es azt közönsegessen az többiis javalván, Őkis az *Bacchus Istennek* sugar lásából es inditásából rendel versekkel rhythmikálni kez denek. Mert mint valami jóvendő mondo *Sibyllák*, addig jóvendől ni nem tudnak, míg *dühösködéssel* meg-nem-telnek

telnek, és addig a *Musáknak* halgatniok kel, míg ott az ő helyek, el-nem készítetik.

Az ő könyvtartójakoly bőléges helynek kel lenni. mely tellyes legyen *Kannák* kal. pohárokkal, kupakkal, *Kotsonnyák* kal, sós herengekkel, sódarokkal es ezek hez hasonló sós es borsos etelekkkel mellyekkel ő magokban szomjuságot szerez-heffenek, es jobban készít heffek torkokat az edgyes italhoz, mert noha ők mentik magokat hogy ők nem *dorbezlo emberek*, de mastmutat az ő napestigvaló huddozások, és szűntelen való undok okádások, a kik nem kevesbet okádnak mint az tengeri nagy *Czethal*, hogy üres gyomorral többet ihaslanak ujjokban.

§. 8.

Az részegesseknek böltfességek.

HOgy ha pedig ollyak találkoznak közzülők kiknek egy avagy két tsep tenta az *Sarniok* orrára tseppent azok oly hegykék mint ha mind az egész *tudomant* el nyeltek volna és kezdek akar mi dologokrol *Sententiakat*. *Verseket* (akar halottiakat akar menyegzoieket &c.) formalni. Sőt oly *bízkék* hogy tsak egy tudós ember *munkájatis* helyben nem hadgyák, noha minden ő tselekedetek

tek oly *ottrombák* és minden beszedekek oly *ostobák* hogy azoknak hallására az *eszes embernek* füle meg turofodnek noha az *Siketnek* és *vaknak* (ha láthatnák és halhatnák) szivek meg vidulna.

Mégis nyavalyás lelkek fokkal böltsebeknek itilik ő magokat *Salamonnál*; mert az magokhoz való szeretet el tsábitotta őket, ugyan-is az ő magok itiletek szerent, mit nem tselekedhetnek ők? mit nem *gondolhatnak* és mit nem *mondhatnak*? a honnan vagyon az ő szapora beszedekek noha az jó igen kevés: és akarmitsoda kérdest támaszfzonis valaki eléjekben: Ők mind az által tudóssan láttatnak arra *meg felelni*, minden ő beszedekek valamellyeket szólnak igen tisztak, és tzifrak (noha mások előtt mind sem mire kellők) sőt minden *részeges lud* egy egy *hattjunak* láttatik maga előtt; és az ő jó tselekedetek *tiszerte* nagyobbak, egyebekénél; Semmi vetket magokban nem tapasztalnak; mert nem érzik a veszet lelkek sem *eseteket*. sem *szűksegeket*, egy szóval. Ők itilik ez egész világot magokonkivül mind *gorombáknak*, és *esküvéssel* bizonyittyák hogy valaki jól nem iszik az borban, *boldond az*.

Ah, ha valamely ő közzülők *tréfát* indithat. (mint hogy azok közzül sokan hasonlatosflak amaz *Sarmantius Romai* nemes emberhez;

berhez; a ki az ő tsufos tréfaiaert mindenűt hiresvala;) akkoron azt itilik magok felől a mit *Menecrates*, a ki (jollehet nem vala meltó hogy *Esculapius*nak tsak *Patika arossa* lehetet volna is mégis) *Iupiter* akarvala lenni, azoknak minden bötsületeknek veleje a tréfákban és másoknak meg guggolásokban szorult, mert ugyanis veddel azoknak az *Aspis* kegyeknek az ő merget és fulakjokat, és oda leszen minden ő állapottyok; Minden ő meltóságok helyheztetet, az ő elmejékből való külömb külömb féle *hazugságoknak* ki faragásában. az mint *Alsó Nemet Országban* egy tűzes laptá tsinalónak minden jóvedelme vegyon az tűzes szerfámoknak ki gondolásából noha azon kivűlis el elhetne; és az őrdög semmi kedves dolgot nem tselekednek ő nekiek. ha ez féle másokat meg tsufoló tréfákat nem sugarlana ő nekiek: Mert mint az *Absolon*nak az ő szep hajának ekellege nem egyebre hanem az ő fel akasztatására szolgált; így az ő elmejéknek ha mi szépségek vegyon nem egyebre hanem az ő veszedelmekre szolgál, mert nem egyeb az ő tselekedetek mellyek elmejektől származnak hanem avegy ki tsufolni baráttyokat, avagy az gunyolas által ellenségekké tenni.

De ezek tsak szinten a magok itiletekből ily böltsek; nem külömben mint *Simon Magus* nagynak mondatikvala. mivel hogy
 ő nagy

ő nagy embernek hijjava magát. Mert akarmit gondollyanak ők magok felől de az sz: irásnak regulája szerent minden részeg bolond, *Peldab.* 9. 6. és az mindennapi latot hallot dolog bizonyfágot teszen arról, hogy mennel nagyobb iható valaki ő közöttük annál gorombább ez világon: mivel hogy azoknak igen buta fejek vegyon, ottromba elmejek, rosdás eszek, és ganajos indulatok; mert, az bolondok szokták meg szaporítani az szót, (azt mondgya *Salamon*) *Predik.* 10. 12. és az tsáfogó részegeknek mikor az beszédnek tengeris. alig vegyon egy tsép elmejek, úgy hogy ha rájok vigyasz meg-látod minden ő fötőgéseket tsak hangnak és hijábanvaló szélnek. nem valami dolognak lenni, mint hogy ahol az elmerővidebb. ott az nyelv leg-hosszszab. és hangossab. (azt mondgya *Sócrates*:) mi-keppen az nagy űres hordók nagy hangossággal szoktanak konogni de az teli horáo lassan kondul s-jó bortlád: úgy az tudos és eszes ember, inkább akar halgatni hogynem mint hijábanvaló beszédet szollani; mivel hogy a kik sokat szólnak ritkan szólnak jól, és az sok beszédben sok hijábanvalóság vegyon. Meg mutogathatom továbbá az ő tudományokat és értelmeiket az mennyei dolgokban is mellyekben némeltyek nem külömben viselik magokat mint az hóld az ő szol-

zeben, melynek minden világossága az föld-
felé szolgál semmi nem az égfele: néme-
lylyek hasonlók az hódban való fogyatkozás-
hoz, mellynek világa, sem az égfele, sem az
földfelé nem szolgál; sőt ő magábanis nint-
sen; Es Noha ők azt alittyák magok felől
hogy oly erőssék legyenek elméjekben mint
egy egy Oriás és oly szemefek mint az Saske-
felyű, de ugyá nem különbek ők, mint az
széllal meg tölt irha hűvely. avagy mint a-
maz őkör fejű ostoba ember. (kiről emleke-
zik Marcellus Dónatus) azki magát igen
eszenesnek itili vala. holot minden dölga me-
rő szemtelenseg és bolondság volt; mely meg-
tetsek mindön magának bűtűlletet akarna
keresni, amaz tndós Pólgárok között, az kik
csak meg fityótek és meg tsufólák bőltsesse-
get; Hasonlatosak ők amaz Nemet-Orszá-
gi paraszt emberhez, ki azzal kerkedikvala
hogy ő igen tudós volna az Tíz parantsó-
latban. de midőn az Pap kérdene tőlle.
Mitsoda volna az első Parantsolat! azt fe-
lelé, *Te nem eszel*, ha ki ebben ketelkedel.
kerd meg a részeges mitsoda *vallásban va-
gyon*; és nem tud többet felelni mint az
szél, ki fuvá el süvegemet fejemből. De ezek-
nek Ostobaságok inkább ki tetlik midőn az
ő bolondságoknak es részegeskedéseknek o-
kait elő számlálom.

Mitsodak legyenek okai hogy a részegesek oly
igen keressék az vendegeskedést.

EDgyik kivált keppenváló oka hogy ezek-
nek az *kortoma és a lakodalmos ház*
legyen az ő egek a honnet addig elnem men-
nek míg ki nem okádják azt a miért meg-
fizettek, és élnekugy mint az szájokra bo-
tsáttatott lovak. Ez; mert az kupa nem esik
eléb le az ő orrokrol miglen eszeke el tá-
voztot melancholikuskok; és bolondok nem
léznek; és az ő szivek annyira meg nehézedik,
mint ha *malom-kő* fekszennek rajtok, mely-
ben hasonlatosok amaz tűzben termő *Pyrau-
sta* nevű légyhez. mely ha az tűzből ki vete-
tik nem elhet, meltán mondatnak pedig
eszeke el távoztot melancholiaiásoknak, mert
valamig az borban eleget nem ihatnak szin-
ten ugy részketnek, és rontsoltatnak, mint
szinten *Saul a gonosz léleke* től. melyet sem-
mi nem űszhet el tőlők hanem az *kupa bor*.
mely ő nekik annyit tesz. mint az *David*
hegedője. Saulnak. 1. Sam. 16. 23.

Ezek annyira meg sértegetik és sebesítik
az ő lelkek ismertetit az sok Isten ellenuáló
*esküvesekkel, gyilkosságra való szándékozás-
sal lopásokkal, tolvajlásokkal, és egyéb tisz-
tátalan dolgokkal*, és annyira fel ingerlik ma-
gok ellen az Isten; hogy meg ez életben el

kezdetik az ő lelkek ismeretinek *konzattatások*, és kezdi őket az *Pokelbéli tűznek* *langhja* tsapdokni, melytől indittatnak sokan hogy magoknak még ez életben önnön magok legyenek *gyilkosai*. Soha *tsendesleki* ismerettel nem lehetnek valamig az *pokolra* nem szálnak.

Midőn azért az ő *esküveseknek*, *káromkodásoknak*, *lopásoknak*, *paráználkodásoknak*, és egyéb *ektelen tisztátalanságoknak* rettenetes. vóltamiat önnön magokat elhadgyák, és az ő lelkek ismeretinek *fergék* mardosni kezdik az ő *lelkeket*, (mikeppen *Caint* midőn az ő *attyafiat* *Abelt* megöle keresik az módot hogy hogy orvosolhassák azt meg? mingyarást (mint ha tsak az *Sátan* űszhetné ki ő belőlők az *Sátant*) sietnek az *boritalhoz* fogni. és azzal űzikel minden ő szomorúságokat. az holot talám az *pokelbéli Prokatoris* jelen vagyon az ki meg vizsgálta ilya őket, mikeppen *Iézabel* meg *vidámitá Achábot*. midőn *beregvólna* az *Náboth* szölejehez való *keránságában*. 1. *Kiraly* 21. 7. Kiáltvan, jere te ezetől el távozot bus ember. mennyűk *vendegeskedni*. és *bujalkodni*; és így *orvosoltyák* szomorúságokat: kik annyira elmerűlnek az *boritalban* hogy az *hóldis* alig lathattya őket józanon, kiktől az mi *Várasink*. *utajink* és *faluink* ugyan meg *bűszhőttek*. és mely sok *boszúságot*, *háborúsá-*

geti.

got, ezektől szenvednek? kik minden gonosságnak szerzői; Mert az mint hogy ezek között sokaknak othon veszekedő *morgolódó* és *dérdur feleségek* *vagyon*, azon keppen kenszerittetnek szellel jarni hazokon kívül; és *lakodalmakat*; *vendegsegeket* keresni hol veszekedő lelkek ismeretit le nyomhassák, ez okaert. *dorbezolnak*, *kotskázna*, *tekozolnak*, és borral meg tölt fővel imit amot hevernék és midőn fel serkennek ismet a szerent tselekefsznek, Ugy annyira hogy ha az ő lelkek ismeretek ezerszer zörgetis az ő *szíveknek ajtaján* de ők soha othon nintsenek, hogy ő vélek beszélhessen. De bizony dolog az, hogy: ugyan utóllýarais el éri, ez az ő ellensegek őket, (tudni illik az ő lelkek ismereti,) és rájuk tanálván elejekben megyen, mikeppen *Illyés Achábnak*, akar hol járjanak azért ő és ekar mely sokáig *mulatozzanak*, de valamely kesőre, ugyan haza kelmenniek. az *nyavalyák* fel serkentik őket, az ő lelkek ismeretik szemben beszél ő vélek. mint az *Schóla Mester* az *kullogó tanítvannyal* az ő *hoszszu ideiglenvaló kullogása* után, és akkoron senki nem leszen az ég alatt. a ki inkább szűkőldögyek imez remenkedes nélkül, *Vram könyörűly rajtunk*, Mert az hitetlen embernek bekelessége nem tartmind örökke; az ő életének vegen az ő *bűnének büntetesenek* éles foga harapdállyá

ötet.

őret, úgy hogy nem volt *boldogállapottyá-*
ban nagyobb öröme mint *nyavalyájában* le-
szzen rettegefe.

Mert midőn ételekben, italokban, minde-
neket az *Isten* dítősségére kellene tseleked-
niek; Ők esznek és isznak ez vegre csak, hogy
könnyebben el felekezhesse az Ő *Istenek-*
ről. és el felejtik az Ő *fenyegetéset*, mely va-
lami keves ideig az *Isten-igejének* prädikál-
lása után az Ő szivekben ragadt volt. el felej-
tik őtet az Ő itéletiben, mellyeket az Ő tar-
soknak büntetéseiben meg-tapasztalta-
nak; Isznak azért e vegre, hogy *lelkek isme-*
retit el merithessek. és ki rekeszthessenek
szivekből minden *halálról* és *pokolról*. valo
gondolatokat, és magokat meg-kemenyít-
hesse az *Istennek* szolgálai. és törvényének
fenyege teli ellen. Holot inkább hogy haefszek-
volna és az *Isten* kegyelmenek idejét el nem
mulatták volna; magokhoz hinák és jó kedvel
fogadnák az *Istennek* Angyalit és szolgait.
mihelt az kegyelemnek *vizet* meg-zavarnák,
Ioh. 5. 7. De oh mely gyakorta az szegény *Chri-*
stus (ki Ő erettek ujonnan születtetik) ezek az
istállóban vetik. midőn az Ő sziveknek vendég
fogadóját. az fertelmes *bujá tselekedetek*
módnelkül valo dorbezlások &c. el foglal-
lyák! mellyek mind az által igen nyavalyás
vigasztalók. semmire kellő *Orvosok*: sőt
ha meg ezeken kívül ezekhez hasonló tiz jad-
szadozó

szadozó *Musikások* mennének is Ő hozzájuk,
de megis nem tselekedhetnék az Ő lelkek-
isméretjének hangos ki áltásit. és ha az világ
mind *orvoslanás* Őket, de mégis nem adhat-
nának ez *Meláncholia betegség* ellen Ő belől-
lők valo ki tisztításra alkalmatos *purgatios*
orvoságot, Sőt kenszerítlek en titeket resze-
gesek. Midőn józanok vadtok hogy: mond-
gyatok meg ennekem. ha nem úgy vagyone
az ti dőlgotok. mint amaz *Menippuse*, ki az
pokolban szálla le hogy ot keres-ne Ő magá-
nak annyit mennyivel meg elégedhetnek;
Mert ugyanis mivel job ez rut ital az lelki is-
meretnek fájdalomnak le tselekedetere, mint
ha az turos lo hátára aranyas nyerget tenne-
nek? vagy valaki az Ő szomjúságának meg-
oltására keferű merget jennek? Ah a kik ez
szerent akarják az Ő szomorú állapotokat
vigassággal el rontani; nem vesztik el, hanem
csak keves ideig változtatták el; és az idő
szerent való szomorúságból. Őrökke valót tsi-
nálának. Emlekezzél meg róla hogy el vetted
az te javaidat ez életben, (azt mondgya-
vala *Abrahám* amaz *gardagnak*, az ki az
pokolbeli langok között szomjuzikvala) en-
nek okert te mostan győtröttetel. *Luk. 16.*
28. Keveset gondolkodnak az részegessek ar-
rol hogy *Halász* az *ördög*. az *bűn* az Ő ho-
rogja, az testi gyönyörűség az Ő etetoje, a ré-
szegessek *halak*; Sőt az magok meg *ujje-*
rából

rából tfinálnak magoknak nyavalyát. *vidamirvan* és gyönyörködtetven magokat az ő bűnökben. az Pokolnak szája környűl: holot ők minden órában ala esendők az Pokolban. amaz feneketlen *tömlőtsben*. és megölthetetlen lángbá melyben egy szempillantásban alá szállanak, *Iob. 21. 13.*

Ugyvagyon hogy valami keves ideigvaló könnyebbséget ugyan szerez a bor, az ti lelketek ismeretinek: midőn, áti szemetekre valami kevés ideigvaló almot hoz; de hamar ismet fel serkent titeket és minden bűjos bajos babonafkodástok ellen az ti lelketek ismereti kenoztiteket, mint az előt. Sőt ha valami betegség tanál rejátok jőni minden ti ideigvaló vigasságatok elrettenven úgy el futnak tölletek. mint az Patkanyok és egerek az éget házból. Ez világi gyönyörűség csak meg tfokol mint *Orpha* s-el megyen tölletek, csak egyedül amaz örökkevaló *szomorúság* marad tjeletek. mint *Ruth. (1. 4.)* Semmi örömtőlők nem leszen valamig meg térestekfelőlvaló remensegtek nem lehet, a mint szoktak jarni az el karhozot lelkek.

Ugy hogy senki keze nem gyógyíthat meg titeket, hanem azé az ki meg sebelsíter, benneteket; az lelkeknek sebei. csak az *Istennek* igije által gyógyíttat hatnak-meg: mely meg tanít arra, mit kellyen tselekedni, és mit nem.

Igy

Igy az Penitentia tartás helyet, és az Istennek hivatalának követése helyet: mely egyedül (az mint *Fulgentius* szól) orvosloja ez rut *meláncholia* betegségnek, és minden egyéb vétkeknek el rontója; ezek a bunhöz bűntödnak, meg vetven az Istentől mutatott eszközöket, és az ördöghöz ragazkodnak; mely nem megöltya, az ő gyötrelmeknek tüzet. hanem inkább gerjeszti azt; a buja kevanóságoknak tüzet, az részegnek tüzevelitt es ez kerrendbeli tüzekkel, ismet gerjeszti az pokolnak tüzet, ennek-utánna.

Második oka az ő részegeskedéseknek az *Hivalkodás*; mely igen nagy oka mind az borbanvaló buborekolásnak, s. mind pedig. egyéb minden gonosságoknak mellyek származnak az részegsegből. Mert miképpen hogy az henyéles az ördögnek *parnája*, az onkeppen az, amaz meg rothasztó légy mely az embernek szívet minden undokfagokkal teli fujja; mert midőn az emberek hivalkodnak, akkoron gonosságot tanulnak tselekedni: nemis jó az hivalkodó ember egyebre semmire, hanem az gonosságoknak szaporítására; az mint az miveletlen föld, semmit egyebet nem terem a haszontalan és semmire kellő kórónál. Az embernek lelke hasonló a Patakhoz mely minden-koron folyásban vagyon. a Sziv. azon járó hajótzka, mely mindenkor vagy elő vagy hátra megyen. Ha az embernek

nek elmeje jó dolgokban nem leszen foglalatos. gonosz gondolatokkal töltözik-meg. mint hogy egy valami dolognak el romlásából más dolog eppittetik.

Igy azért az részegessek. avagy semmit nem tselekesznek, avagy olyat mely rosszabà semminél: de minden ő tselekedetek nem egyéb hanem az ő bujakevánóságoknak szolgáló eleg-tétel, és tellyes egész ő életék semmi nem egyéb hanem. az *Isten* teremtet allatinak viszontag-sággalvaló el nyelésék, és ki okadásók: kik között sokan egész életet az boritalban töltik el. az ő ágyokból fel kelven mennek az vendégsegeben avagy kortsomára, (mert az részeges embernek nem tetszik az bor ital ha az tövere nem mehet,) a vendégsegből (midőn buja kevánóságoknak eleget tettek) vissza az agyban. és így mulattyák az egész napot el *dorbezalásban. tántzolásban.* és egyéb *fertelmes dolgoknak* tselekedetiben mert azok csak szinten enni s-inya ulnek le. és alnni fekszenek. és ez minden ő tselekedetek, mely ben helyhesztetik minden ditsősegeket. nemis tsuda Mert ha ez világ az ő *Istenek. Religiójoknak*, ez világi gyönyörűségnek kel lenni. ez illyen tarsaságízerető emberek. az földnek legmeddőb része, az egész vilagon. kik nek az *Közönseges Pólgari társaságban* nintsentőb hasznok, mint *Ieróbóamnak* az ő száraz kezének.

zenek, kik hasonlatosak az Csimbalomnak nema szegeihez kik annyi hasznat nem tesznek mint egyfőz erné.

Az mit irnak egy *Margite* nevű emberről az ki soha sem szántot sem kapalt. sem egyebet egész életében nem tselekedet, melyben egy szikrányijó vőlt volna: Ugyan ezent mondhatni minden részegesekről, kiknek Kezek oly restek minemű gyorsak az ő nyelvek, à mint *Iulianus* ő magáról megvallotta. a részegessek hasonlatosak az tsopor-tzó *szunyogokhoz*, mert mikeppen azok semmit egyebet nem tselekesznek hanem egy tsoportban kerengven az *Napnak* melegeben. enekelnek, és midőn vagy kézre vagy valakinek ortfájára le szálnak azt tsipdesik s-mardosak. így az részegesek veszedelmestől mulattyák az ő idejeket. az Istentelen segeknek és haszontalandólgoknak gyakorlásában. és az ő Attyokfiainak mardolásában.

Harmadik oka az részegés kedeseinek. a *püha Lagyság és az embereknek meg-szóllásoltatvalo félelem*; midőn nem merik magokat azok előtt mentegetni. kik a vendégkedésre kenszeritik őket. hanem csak jntsenek nekik. készek az vendégkedésben való edgyes italra, és részegés kedésre. ám bátor a szolgályn: az ő *lelkek ismérteinek* meg-sebelsítésére, *egessegeknek, életének*, és *lelkeknek* veszedelmereis. mivel félnek

félnek hogy igen keresztyeneknek és magoknak valóknak mondattatnak, sőt illetlen tsufolo beszedekkel tsufoltatnak meg. ha ō vélek edgyest nem isznak és edgyűt nem faj talankodnak, és ez ilyen nyul-szívű felénk ember inkább akar közelíteni az Pokolhoz. hogy nem mint ily egyebektől neveztetni: úgy hogy mid *Istenekről*, s mind *lekek ismeretéről* kezebbek el feletkezni. hogy nem mint magokat másokkal meg tsufoltatni; ilyenvala állapottyok a *Sedechiásnak* Ier. 38. 19. és a *Saulnak*, 1. Sam: 15. 30. a kik hogy meg ne tsufoltatnának az emberektől; inkább keresék az emberek előtvaló bűtfűlletet, hogy nem mint *Istennek* kedveskedtenek volna, Igy az *Heródesis* midőn fejet vetette volna az Keresztelő *Iánosnak*, melyet a maga akarat tyá ellen szívének szomoraságával tsedekedek, de inkább akara Istennek boszuságára az ō vendeginek varakozásoknak meg-felelni, *Mat.* 14. 8. 9. Az honnet jól lattynk mely sok ezerni ezer lelkeket vesztettet el az tettetés barátoknak kívánságának való engedelem, és azoknak meg szollásítol való félelem, és mely kíváltképpen való eszköz a Pokolnak meg-töltésére az másoknak való kedveket szegésnek nem akarattya; Es bizony dolog. (mellyet mindenenk iegyeszenek meg) hogy ez ilyen *felelmes szívű emberek* az Sz: lelektől. az el

el kárhoztatot seregeknek előtők jarojava tetettetnek; *kiknek részek vagyon a kénkövel egő toban.* Apoc. 21. 8. Szegyenlik az *Christusert* és az ō szentsegejert. gyaláztatni az emberek előt ez földön. az *Christusis* szegyenli ō rollok az ō *Attya és Angyali* előt vallást tenni az egekben. Es bizony kárhozatos öröm ennyire kapdósni az embereknek el mulandó és semmire kellő kedveknek keresésen hogy azomban hátravettessek az *Isten* előtvaló kedvesleg. az jó szív. mindenkör inkább akar ez egész világnak ellenségevéleni hogy nem mint az ō lelki ismeretinek. és az ō teremőjenek, sőt nemis Istentelemb ember az, mint bolondabb. a ki è világ előt való kedveskedest, és bűtfűlletet meg akarja nyerni s. asomban az Istent el veszti; az meg tsufoltatást el akarja tavoztatni. s-örökké-valo gyalázatban esik.

§. 10.

Az részegeseknek minden fel tett tzellyok az ō hasoknak töltése.

EZeken kívül vannak egyeb okai is az részegségnek melyeket kenszerittetem el mulatni. tsak szinten nevezem azokat. úgy mint: az *Kevélység*, avagy az *vendegeskedő társaságnak* nagyra való bűtfűlletti; és az *Fősvénység* avagy telhetetlenség, &c. mint hogy

hogy nem engedik meg a részgeffek hogy
 Ők a bornak kívánságaért és részgeff kedf-
 hezvalo szerelmekből jnnának, főt esküsz-
 nek hogy nekik nem kel a részgeff. de nyil-
 van-való *Epicurusok*; és inkább kapnak az
 boritalon sokkal mint az Ő *Istenekek szere-
 zerin*; fellyeb bőtfüllik azt minden Ő javok-
 nal, az egnel, minden jószágokkal, fe-
 leségeknél; gyermekeknél, és idvősegeknél.
 mindeneket meg vetnek az italert mint a
Pápa az ételert; Mert ugyanis. avagy nem
 az Ő torkoke a Ő Istenek? Nem de nem in-
 káb áldoznake ezek az Ő *Bélek* Istenekek
 mint a *Bahyllóniaiak* az Ő *Bél* Istenekek?
 Ah bolond emberek. kik nem kevesbé visel-
 nek gondot a borra. mint *Efan* az Ő levére,
 mellyert az Ő első szülőt-segének méltósá-
 gát eladá: mint *Lysimachus*. ki az Ő Orzá-
 gát meg-veté az italert: mint *Phyloxenus*,
 és *Melanthis*: a kik hogy gyönyörűsegef-
 febben és ked-vessebben tölthessék az bort az
 Ő gyomrokban. Edgyik Hattyu géget. má-
 fik Daru torkot kertenek könyörgésekben.
 akarmint esküdgyenek azért Ők hogy nem
 szeretik az részgeff kedest. de én inkább hiszek
Esaías Prophetának a ki az Ő sziveknék gon-
 dolatit nyilván valová teszi. *Esaí. 56. 12.* és
 másut az sz: irás *1. Sam. 1. 16. es. 2. 12.* ne-
 vezi Őket *Bélial* fiainak. az az. egeszlen ha-
 soknak, és hasoknak szolgálóknak.

Sőt

Sőt mondgy nékem tsak egy részgeffek-
 nek tarsaságában valo embertis. kinek az Ő
 nagy kívánságában. (Ha sokaig kerül reja a
 pohár.) és edgyes ital után valo várakozása
 miat, béli nem korogna? ugy hogy ugyan
 fut az nyála. és poklatis tsak nem vetiel:
 midőn hallya hogy az Ő társai barattyok
 egessegejert köszönik és iszszak az pohart?
 és ha így vagyon az dolog: vallyátok meg
 részgeffek hogy nem annyira barátságert.
 mint a ti telheterlen gyomrotoknak. betöl-
 tetert isztok, nem szomjúságtoknak oltá-
 fáert hanem az ti buja kívánságtoknakveghez
 viteleért.

§. II.

*Nagy egyenlősegek az ördögökkel a részgeff-
 seknek.*

DE eléb megyek el kezdet dőlgomban
 (mert talám lattatom rzellyomat el-
 hadni) az mellyeket azért ez ideig mondot-
 tam. elegefflen meg bezonyosodik ez uta-
 nis hogy az részgeffek. sokkal alábvalo-ál-
 latok az barmoknál: de ez kitsiny dolognak
 látszik Ő előttők; kiknek minden munkájok
 nem egyéb. hanem: az Ő magok kárhozat-
 tyoknak eppitese: ezeknek minden serenyse-
 gek. és gyönyörűsegek. a másoknak meg-
 vész-

vesztegetések, amaz kiváltkeppenváló kegyo-
nak mergevel: mellyel az ōrdőgnek fartyai
immar meg éttettettek. és babonaz tattat-
tanak, hogy egyebeket oktalamb állatok-
ká, tfinálhassanak magoknál. Sőt az része-
gessek az ōrdőgnek követelj; kik ō tölle ez
vegre botfáttattak ki hogy másokat az eg-
gyes itala való kenyszerites által oktalán álla-
tokká tévén, magokat ōrdőgőkké tfinállyák.
melynek el követésében ō nekik igen jeles
módyok vagyon midőn az *vendegházat*
avagy *kortsomát tanulóháznak* tfinállyák,
melynek kerületi az teli poharnak közöt-
tőkvaló szellel jarasa, ōnnőn magokból az
ō fok jok fejében el köszönt poharak által.
bűjös-bájossokat tesznek, az emberek lel-
kekből kereskedest inditanak. mellyeket el
adnak az borivó társaságert. az egymás-egés-
segejertvaló köszönést, egészségnek jelevé
teszik. és így iszszak ki Isteneket *szjvekből*.
egésleket *resztekől*, elmejeket *fejekből*. nyer-
seleget minden *izekből* (minden penzeket
erszenyekből, gyermekeket *házokból*. az be-
kesseget *földőkből*. az bőseget Országokból és
ez minden ō munkájok.

Ezeknek az részegeseknek. ōrdőgők
Prókátorinak semmi egyéb dólgoz nintsen
hanem minden mestersegek ez; hogy egyebe-
ketis mint magokat meg-motskolhassanak.
Mert ōk külföldben nem kezdenek semmi
dolog-

dologhoz. hanem ha az ōrdőg ádoelésekben,
valamely munkát; kik *oktalán állatok* mód-
gyára az ō igáját huzzák; és a hamisságot
hozzájok vonnyák hamisságnak köteleivel a
bűnt pedig temerdek kötelekkel, Esa. 5. 18. Mert
az bűnnek tselekedetiben. ezek az ártalmas
tfinábito lelkek, emberi ábrázatban jaro ōrdő-
gők, nem kémellik az ō munkajokat, a mint
hogy: Oh mely nagy hűséggel szolgálnak
ezek az Pokolhoz! mert mikeppen a *Phari-
seusok* faratságokat nem kemellettek. *el ke-
rűlven az tengert és a földet. hogy Sidóbol*
Gehennának fiát tehesse nek magokhoz *hason-
lot. Matth. 23. 15.* azonkeppen mit nem tsele-
kesznek a részegessek; hogy egy józan em-
berből részegetet tehesse nek; avagy hogy a
részegetet *afzta* alá nyomhassák?

§. 12.

Az egymás egéslegetert el köszönt poharoknak
itala: az részegségre való keritesnek hálója.

DDe hogy jóbbmódyával a részegessek
tisztokban elő mehesse nek. egészségnek po-
hárával fognak hozzá, mellyet *Antisthenes*
meltán hivat minden mertekletlenségre, és
tfinmörlekre való fő eszköznek és alkalmat-
osságnak, Egy *Philosophus* meltán nevezi
azt *fenkőnek* mely minden mertekletlenség-
nek és részegségnek, segítője, es ősztőne;
Mert az egéslegetert-való ital semmire nem
C egyé-

egyébre valo: hanem hogy az által az emberek az bővebbenvalo italra és reszsegre vonattassanak, melyet örömezt tselekešznek.

Mint p. o. Valamely józan és keresztyen életű ember akadgyon közikben ez ilyen egesseget ivó embereknek, nem külömben leszen dólga. mint ha egy penzel teli erszeny eset volna valamely büdös pervátában. O mely igen meg-eggyeznek abban hogy annak akarattya ellen valo itali kívánságot fel indithassák a más egessegejert valo it allal! Oh mely igen igyekeznek rajta (mint amaz *Babyloniaikurva*) hogy meg-kostol tathassák véle az ő arany pohárookban nek inyujtatot merget! melyet ha meg tselekedhetnek. Oh mint örülnek azon nem külömben mint valami gazdag prédának meg-osztásában! és kerkednek véle. miképpen őltottak el az józanfágot, és meg homályosítottak az világosságot. Es így tselekešznek mindennel valaki ő közikben esik, a mely igen siralmas ditsősség: Sőt mely igen bekeritik ezek az józan embereket az egygyes italnak halójában ezzel az *ördögi mesterseggel*, midőn ők kezdik köszönni az bort. Oly személynek egessegeert. mely ő előttők kedves. nevezven neveket. avagy Szerelmes *bárattynak*. avagy *Szülejeknek*. avagy *gyermekeknek*. avagy *Attyokfioknak*; avagy *Magistrátusnak*. avagy *Isászárnak*. avagy

Fejedel-

Fejedelmeknek &c. és így másokból *Istent*. s-magokból *barmokat* ünálnak, avagy inkább az ördögnek hűséges szolgálatyat tselekešzik, mert elsőben ez féle terd hajtással mások egessegeert el köszöntetet ital. olly találmány volt mellyel (sokan) az ördögnek aldoztanak: és oly Isteni tiszteletnek része volt, melyet amaz *bálvány jmádo Poganyok*, *Bűjos-bajosok*, *szenteltének* és *adtanak* az *Belzebubnak* az ördögök Fejedelmének: és azoknak az *Babonás Isteneknek*, mellyeket ők tisztelni és imádni szoktanak vala, az mint *Basil: es Aug:* bizonyittyák, ugy annyria hogy az mások egessegeert való reszegítő ital. nem egyeb amaz rusnya és ördögi bálványozásnál.

Ebbenis hogy bátorfágosabban mehesse nek elő, oly erős törvennek tartják az *Királyok: Királynék*, *Fejedelmek* s-*Fejedelem Aszszonyok* *Vrak* s-*Vraszszonyok* egessegekert el köszönt Pohárnak, (oh csak ne *Pintes Kannáknak!*) meg italat hogy senki annak el fogadásától nem meri magát mentetetni. vagy akarjak; vagy nem. vagy lehet vagy nem; (es így is be keritik az embereket az edgyes pohárnak italában) valamig az ő *eszek elméjek*, *nyelvek*, *szemek*, *lábok* es minden ő *tagok* el nem fogynak. Es oly serenyek ez ilyen jó hűsők az nagy rendeknek egessegekert el köszönt poharoknak meg

C 2

ivása-

ivásában; hogy midőn ahoz kezdenek nem különben tselekefsznek. mint ha az Törökkel mennének szemben tsatázni; mutogatvan az ő nagy ereiket. másokonvaló győzelmeket, (zengnek az Trombitak Sipok hegedűk &c.) Mert azt tartják ōk az vendégfésben leg bősűlletesbnek az ki mindeneknél többet ihatik; és annak tesznek mindenek feltnagyob tisztességet. a ki másokat ki ihatik, Sőt, ha oly bor-ivó eshetik közikben a ki egy huzomban minden pihenés nélkül az ő torkának tsatornáján nagy kupa borakat alá tölthet, (mint az *Crocodylus* az ő állának mozditása nélkül sokat iszik) azt ő közötők nagy jutalomra méltónak itilik, miképpen *Tiberius Tsászár*, nagy tisztességre emelt azok között sokakat kik az paráznak és nagy ihatók között híressék valának. Sőt sokan azt itilik hogy nem tsak ez életben legyenek méltok dístíretre az ő torkosságo-kert; hanem hogy még halálok után is fen marad az ő tselekedeteknek szep emlékezeti.

De oh ti goromba és érzékenység nélkül való állatok! hogy hogy tsabitot titeket igyel az ōrdög, hogy ti azokat bősűllitik és tisztelitek. kik ilyen dísznó módgyára való dorbezolásnak adták mágokat? és más felől azokat pókitek és gyalázzatok kik utállyák és gyűlölnek azt; és a kik azoknak tselekedeteket meg-vetik? Avagy lehet ő dologe

dologe az: hogy az emberben lakozó okos lelek, (nem valami buta elme) ilyen *utálatos Monstromi állatot* kedvelhesse? Bizony dolog az hogy ha ennek igaz voltát, az minden napi szemejmmel látot és fűleimmel halot dolog által napról napra meg-nem tapasztalnám, soha mások szavából el nem hinnem: hogy az emberek, s-meg pedig kéreftyen emberek, ilyen eszeveszet és megbomlot értelemmel birjanak. hogy így kívánnyák, így bősűllyek, és így kedvellyek, &c. ez ilyen *bolond, rusnya, baromi, utálatos, haszontalan, semmire kellő*, minden verkekkel tellyes oktalan állatot. a mint látom ezeket kedveseknek lenni sokaknak szemek előtt. Mert éktelen dolog akarmely megvesztegettetet szűnekis azt gondolni hogy valaha Valamely bősűlletes ember előtt gonosz Istentelen tselekedetjert, bősűltetet volna, és kegyes eletejert meg-utáltatot volna. Hanem inkább hogy minden fertelmes bűneiben elő *részeges* ember gondolkodgyek serenyen az ő bűneiben meg téres nélkül való halálának napjáról, mint az ōrdögnek fel szentelt viteze, Mert nem gyakorta kenszeritterik az Istentelen ember az igasságnak elhittelere, melynek ellene hartsolnak az ő indulati.

Sőt tsudálkozásra és álmelkedásra méltó dolog. hogy ennyire meg-vakitotta az ōrdög

dög őket; az mely azt tselekeszi ő benne hogy semmi kárnak sem tartják Istennek annyi ajándékot a mennyit ezek el vesztegetnek, sőt ez ő torkos voltokert sokaktól megdísértetnek és nagy méltóságú embereknek tartattatnak; melyet kétség nélkül tselekesznek azok. a kiknek nagyobb a szívek mint az agyokveleje; avagy kiknek több részek van a kevely segben buja életben, és tudatlanságban, hogy nemmint elmejekben és észekben. A hírnév, és az ő vendegeskedő társok előtt való bőrsüllet; kedvessebb ő nekik mint az ő életek és idvőségek; mert örömesben mennek a Pokolban hogy nem mint magokat igen keresztyéneknek mondassák részegeskedő társokkal, és azokkal kezét csapván butsujokat vegyek tőlök.

§. 13.

*Midőn az nagy borihátók, másokat meg
győznek, az ördöges akkor győzi
meg őket.*

NEmis lehet soha ostobább ditselkedés mint ez az ő győzdelmekfelől való vélekedés; midőn tudni illik az bor italban egyebeket meg győztek. mert mikoron ők győzdelmeskednek a részegeken avagy megdullyák az ő baráttyokat; Akkor az ördög győző-

győzdelmeskedik ő rajtok. Mertéketlen italokkal ők társokat meg-győzik. melyet őklátván kerkednek azzal; de nem láttyák mikeppen ők meg-győzöttettek és meg bírátták az ördögtől; (az ő kivált, keppenvaló ellenfelektől, az ki ő vélek és ő általok másokat meg-részegitet,) az kinek ostora alatt örökre sanyargattatnak.

§. 14.

Az részegesek méltóságos állapottyok.

ENnek felette, Mifsoda tiszt ilyen utálatos? a Hohernak tiszt elég utálatos; de a lelkeket el-vesztetni, az ördögnek bellyeget viselni, az Pokolnak Söldösának lenni, ennek az artalmas és utálatos leleknek parantsolatyára mindent meg tselekedni, ez, oly gyálázatos név. és oly boszúságos szegyen, melynel soha rusnyább nem lehet. úgy hogy az Hohér szolgájának (ha ezzel őszve veted) bőrsülletes állapottya van: Mert az lelkeket el csábitani és a veszedelemre vonni rettenetes dolog; mely csak a Pokolbeli lelkek tiszt.

Igaz dolog hogy az ördög annyira megvakította, és el-ámitotta, ezeket, hogy ezek semmit ez világon oly bőrsülletes és tisztseges állapotnak nem alítanak és nem tartanak

nak mint az edgyas közötvalo vendegfedest; és tflak magokat itilik emberseges, baratsagos, nemes erköltstű es urimodon adakozó embereknek: de egyebeket rosz, főfveny, barátságatlan, magóknakvalo, disznó pasztorhoz hasonlo, és aszszony ember természetű embereknek. De mindenesz, tudós, Istenes, és józan elettel fel ekesített ember, eszében veheti, és nem bõtsűlli ez ilyen részegesseket fellyeb. mint è féle ártalmas bojtortjánokat. földnek ganajat es sepredek; és semmire egyebre nem jóknak hanem hogy az ellenségtől le rontatott keriteseken való reszeker töltsenek bevéllek. Ugy hogy az *Ma-jommal* banók, és az Ebészek, sokkal bõtsűlletesebbek legyenek ezeknel. à mint ezt ezeknek feleségek szájokból meg halhatod.

§. 15.

Mire legyenek erdemések az részegessék Ec.

Sõt ez ilyen részeges és tobzódó emberek nem meltok egyeb bõtsűlletre. hanem hogy az *Istennek törvénye szerezent kővekkel veretessenek agyon. Moses. 5. kan. 21. 20. 21.* és az keresztyen emberek társaságokból ki rugodofztassanak és pökdöstessenek; (tudni illik) ki kell azoknak szakasztatniok az *hiv*eknek

veknek gyülekezeteiből, és az Isten Anya sz: egyházából. es mint valami bűdös sárt. ki kelvonni az utfára, az Ecclesiától- valo el tiltás altál. 1. Cor. 5. 11. Es valamig ez *Apostolnak* regulája nem tartattatik meg mi közöttünk. szomorú és keserves reformationk leszen addig mi nekünk. Mert avagy nem olyanoke ezek az Ecelesiában mint az *ganaj és rothar veritetek* avagy *genyetsegek* az embernek testében melynek egessege nintsen valamig ezeket ki nem tisztítja magabol? à mint *Aug: szol*, Avagy nem vesztegetneke meg ezek, mindeneket valakikkel társalkodnak? Avagy ez ilyenek miat *nem gyaláztatike az Istennek neve à pogányok közöt?* és rusnya bottrankozás támad az *Isten anyasz: egy házában.* ez ilyeneknek Isten telen eletek által? *Rom. 2. 24.* Avagy ezeknek az *ő* Istentelen emberekhez illendő magokviselek. még az *Törökök* is nem rettentike el. és nemirtóztatattatyáke az mi igaz vallásunktól és Istenes Religionktól, és nem appellálnake az *Istenre* ezekkelvalo társalkodás ellen? azt itelven hogy lehetetlen dolog: hogy jó Isten legyen az; à kinek ilyen gonosz fiai vadnak.

Es bizonyos vagyok én abban hogy *elein* az Isten anyasz: egy házának. semmi nemű áldása nem közöltet ez ilyen *Belial* fiaiival mint ezek, à kik azon mesterkednek men

nél gonoszab bűnben foglalhassák magokat ; és azt itilik hogy semmi Isten ne legyen az Ő meg itiltetésekre , semmi Pokol az Ő meg büntetésekre , semmi ég azoknak jutalmokra ; à kik jótselekedeznek , és úgy elnek mint ha az Ő lelkeknek semmi *idvőség* nem kellene , úgy hogy tellyességgel ki űztek az Ő szivekből , az *Istennek félelmet*. à *vilagnak szegyenet*. az *égnek szerelmet*. és à *Pokolnak irtózást* ; nem gondolnak azzal mit itillyenek és szollyanak mások Ő felőlők és mifsoda állapottyok legyen ez után hanan ezek az otsmany havasos *monstromi* fajzások ; (mint egy hegy *Arabiában*) oly rettenetes monstromi dolgokat fajzanak. mellyek utálatosabbak hogy nem mint én azokat ki beszél nem. mellyek *jngyen sem nevezetnek vala az Ephésusi keresztyének közöt*, Eph. 5. 3. 4.

Az jó mezei gazdanak azért tisztí az hogy az Ő földéből ki irtson minden ártalmas dűvát ; hogy az megne fojtá az jó vetement. és midőn valamely házban tűz akad. mi azt tellyességgel à földig akarjuk le vonni hogy az szomszéd házakatis meg ne egesse , sőt az tudós borbély hamar ki metszi az rothat hűst az ember testéből hogy az ép hűst megne tothassza.

Igy meg probalam hogy az reszegessek nem az vegre isznak oly sokat. hogy Ő magoknak

goknak erőt szerezzenek ; hanemhogyaz Ő bujakeváuóságoknak elegettegyenek ; és hogy meg mutassák mely hűleget szolgálai legyenek Ők az *Sáthannak*, és atyafiai az *disznoknak*, és hogy minden gyönyörűségek à legyen hogy egyebeket (mások egessegejert) meg reszegitsenek. hogy az Ő szemer mellegetek ki *huddozvan* mint az *orszatlan-kutyak*. heverjenek szellel az Ő baromi állapottyokban mint amaz oktalan *disznok*, melyben helyheztetik minden Ő dűfőségeket, mely, igen keserves esziralmas szemléésre való állapot minden Istenes életű embernek , sőt kerkednek velle mikor egy ebeket meg győzhetnek az nagy teli poharokkal mint valami fegy verekkel : mely igen rossz dűfekedes. és oly siralmas veszedelem önnön magoknak valaminemut ki gondolhatnak. Mert mifsoda keresztyensegnekül és irgalmaságnakül való tselekedet ez : hogy valaki másoknak meg. reszegittetésekből szerezzen magának vigasságot. mintha Ő neki játék volna. és az Ő dűfösségere tartózkodolog. az *Istent bűstselelenséggel illetetnek* látni. az Ő lelket meg szomorittatotnak , és az Ő nevet káromlattatnak , az Ő teremtetallátival ily gonoszul elni. önnönmagokat és az Ő bárátyoknak lelkeket el kárhoztattaknak lenni. De bizonyos ez hogy az erőtlenekek meg reszegittetésekel. és azoknak

az ő okadafokbanvaló heverefeknek nezekevel kerkedni nem egyéb. hanem az ő, őrdögnek fiaiva letelek kel való ditsekedes. Sőt, ez ilyen emberek az Istentelenségnek gráditánának szinten felső fogára hágtanak fel; azt itilvé hogy az ő gonosságnak nehéz terhe, nem nyom hattya őket, le szinten az pokolnak alsó fenekere; mert ez ilyen tfelekedettel szinten úgy járnak mint a ki maga házát fel-gyujtván azzal edgyut egyebekétis meggyujtya. es mind azoknak karokert ő maga lakolik, és büntetődik.

§. 16.

Midőn a részegessek az józan embereket. az ő vellek való boritalra edesgetik; akkoron szövik az ő veszedelmeknek megverefere való halójokat. Es a részegseget gyakorta követi a Gyilkosság.

DE nezd meg ezeknek ravasságokat es ferenségeket az másoknak bűnre-való tfelekedeteknek keserteseben. és azoknak veszedelemre való vonásokban (mint ha az ő fejek minden hazugságokkal. ravasz ki gondolt fortelyokkal fel gerjedet volna. valamelyek az pokolban tanáltathatnak) szinten oly mesterseges tsalárdfággal készítették fel. mint ő maga az őrdög; és szinten azzal az

hata-

hatalommal Pokolnak fiaivais lesznek: úgy hogy ha az őrdög az ő tisztit meg-tanálná változtatni és az elő állatok közöttül valamelyet akarna választani, melyre hadgy-na az ő kepenek viseletet. azt nem adna semmire egyebre hanem az részegessek közöttül valamelyre, mint ki immár annyira meg-tanulta az józan emberek környűl való forgólódást. hogy gyönyörűségnek tartya azoknak eltsábittatásokat; Mert az embereknek minden ő felőlők való bal irileteket ő magokrol le vetven. úgy meg lágyittyák azoknak ő hozzájuk való gyanuságoknak kemenyvoltát, és úgy alkalmaztatták az embereknek erkőtűkhöz ő magokat; hogy tsak a ketelked hetnék ezeknek tiszta hűsegekfelől, a kinek Isten amaz megválasztásnak lelket (1. Cor. 12. 10.) adta volna. Mert ugyanis mely sokan vadnak ő közöttük a kik gyűlölik nem tsak ellensegeket hanem baráttokátis; s-megis ölelgetik azokat. és tsókollyák midőn el akarják arulniis? a hol mitsoda őtalom lehet az *Pistol* és egyéb gyilkosságnak eszköze ellen mely a barátság-nak színe alatt veszedelemnek golyóbissával töltetet meg? Ez ilyen szeretetet méltán hasonlítottá *Hilarius* a beretvához mellyet a tetteres és alnáksággal tellyes Borbely visel ő magánal. hányszor erőtsiti meg azt az ő hamis szeretetit. Istentelen esküvesivel. és

hűséges

hűséges szolgálattyanak. s-barátságának ajánlásával? (ugy mint pohárbeli kőszöntésben való Cereimoniákkal:) ugy hogy azt itilhetned felőlők hogy ezekhez képest csak semmi vólt *Dávidhoz* az *Iónatánnak* szereteti. de midőn ezeknek igireteknek és fogadásoknak bé tellyesfedet varnák ő tőlők; megejlik ő rajtok, Mert amaz *Siferával* (Birák. 4.19.) alig kostolhattyak elébb meg az *Iáhelnek edes tejet*. hogy mingyárt erzeni fogják az *vasszegetis* az ő vakszemekben verettetnek lenni. Ugy annyira hogy azoknak leg-nagyob gonosságok az kik Istent félik, sokkal jobb a részegeseknek tsókolódással való tszifráb kőszöntéseknel. Azoknak magok ajánlások hasonlók az *madarászoknak* etetőben meg főzöt edezizt mutató buzájához: mellyet hint az *madarak* eleiben nem hogy azokat táplállyá. hanem hogy utannok leselkedven haloban keritse.

Avagy hasonlók az *vadászoktőrihez*. mellyek a vadaknak szeretetből valóknak látszanak midőn azokkal őket megakarják tsalni. Mert ket felé fűlelnek mint az *madarászok* azt monydgya *Ierem.* (5. 26.) és tört hánnak melyben az embereket meg fogják; Azt felel heted azért ez ilyen átkozot kesertőknek. a kik gyönyörködnek az emberek lelkeknek meg őlesekben a mit amaz *Endorbeli Aszszonyi állat Saulnak*, *Miert akarod te tör-*
ben

ben ejteni az en lelkemeti hogy meg őles engemet? *1. Sam.* 28. 9. Avagy mint amaz *kegyes Aszszonyi állat.* (kiről *Ambr. D.* szol.) felele, egy *fajtalán firfiunak* ki őtet az törvenytelen vellevaló elefse kenszeriti vala, beszelve ő neki mely ki beszélhetetlen szerelemmel gerjedezne ő hozzá, ki így felele; Ha engem olly igen szeretisz, a mint monddod: tartsd az ujjodat ebben az *lángban*. miglen arról a hus le ég. és midőn az *firfiu* mőndaná hogy nem igaz szeretetnek jele az a kívánság ő benne, felele az *aszszony*: ha a te szerelmed azt kívánnya en töllel hogy. énnekem mind *testem* s-mind pedig *lelkem* örökké egjen amaz *pokolbéli lángban*: hogy vólna az hogy en a te kívánságodnak engednek és tselekednem a te tanátsod szerent? Illyen az *részegeseknek* szerelmenek mély vólta; mégis semmineműrendű emberek között nem találatnak ilyen utálatos semmire kellő magok ajánlások mint ezek között: ugy mint; *életeknek baráttokert-váló le tetelek*, *lélekeknek kiadások* &c. Oh eskűszik edgyik részeges a másiknak: Ugy szeretlek tegedet mint magamat! s-igazatmond abban. Mert mit mond *Aug: D.* ez félek között egynek: *Vgy szeretted te rennen magadat. hogy magadat el akarod veszteni; és azt el akarod veszteni a kit te szeretsz mint magadat: Rövideden hogy*
elöl

elől kezdgyem. A részeges második *Julianus*. a ki gyakorta ajándékoszta az embereket: de mikeppen? Soha senkinek ajándékot nem adot. hanem oly remenységgel és szándékkal. hogy annak lelket el veszthesse. az részeges második *Abfólom* a ki vendégseger indita csak azért, hogy *Ammont* el veszthesse.

§. 17.

Akarmely alávaló állatoknak soksága; nem haladgya meg az részegeseknek számokat.

DE vallyon s-mitsoda az oka hogy ez rusnya részegesek a földnek minden szegeletiben ilyen seregenkent adgyák özve magokat. hogy valahová mennyen az ember, nem találtaik oly hely. a hol ezek között a tsábitok között vala mellyet ne találjon? Sőt még egész seregeket is gyakorta? úgy hogy ha valaki en ream vetne. hogy borivó hadat fogadgyak. nem tartanak nehéznek keves idő alatt, (ha meg engeded hogy a részegesek emberek legyenek) csak a varasoknak hostatibolis ezer vitezeket a mustrara vinni, a kik egész napot *dorbezolásban* töltenek el, és ha mit *nyertenek*, *loptanak*, vagy *zolvajlottanak* annak borra való költsében. Bizony ennek előtte oly ritkák voltak ez ilyenek mint a farkások. de mostan oly sok-

kak

kak mint az disznók. è *rut bűn* ennek elotte volt a *Kufároke*. *Szatórsóke*. *Lovászóke*. és *Kulduzóke*. mostan a *vitézeke*. *Polgároke*. *Nemesseke*. (Oh csak az *Vrak közöttök ne volnának!*) &c. Volt egy utfa *Rómában*. mellyet hittan ak *Iózan utzának*; mert abban vendégsegerkedések nem tanálatnakvala, tanály mostan olyan *utzáat*. egy varasban Sőt az egész *Országban*. és méltó leszen hogy azt mingyart egy tudos ember *Chronikában* írja. Sőt, jaj, ime, ez egész világnak nagyobb része mikeppen változott barommá! mely sok *edgyes italok*. *egességeknek* (de csak ne lelkeknek) vesztegetesi vadnak, minden székekben! Mely sok oktan *dühös ködök* *bolondul való kiáltások*, *nyargalodások*, *tántorgások* és *Sárban* (ha nem okadásban) *való heverések* vannak a mi utzáinkban! Mely sok *merrekkkel tizenket kortyával* és *Kortka vettefel való italok*! Mely sok *pohárnak el köszöntesere való feleletek*! Mely sok *ástók huzások* *verekedések* *vagdalkozások* az *merteknek* és *ivásnak formája felet*! Mely sok *iszlentelen-segeknek mentsege*. mellyel akarni fertelmes elert ember ő magát mentetgeti; *En részeg voltam*. Mikeppen meritette el ez rut mertekletlen italnak és részegeskedésnek *ár-vize*, és *vízözönnye*. ez egész földnek színet, és sokkal fellyeb áradot az jó törvényeknek és *tiszta Religionnak* hegyeinél? Sőt vaj-

ha

ha nem mondhatnam (azt a mellyet *félék*, *szegyenlek* és *szánok*) hogy nemelleyek azok között is a kik másoknak farágják a *bárkát*, belől el meritik magokat, és az ő mezitelen-segeket fel fedezik az által! Amaz második *vízözön* meg tisztítá è világot. de imé ez meg undokittya, és ez rusnya lágtol mitfoda tisztithattya immár egyéb meg hanem amaz *kénkövel* egő *vízözön*?

Oh utálatos részegség mellyet mi neztünk ez mainap ez földön! Sőt leg inkább az *Piat-szokon* és *Sokadalmokban*. mert mennyel ma egy *Várasnak* a vegihez melyben *Vásár* va-gyon; és meg látod őket fekünni nem kü-lömben mint ha ott *űrköztének* volna meg *ellenfegekkel* az *Ország szabadságáért*; jmit fekszik egy ember, amot másik; Sőt boldog *Isten*! Aszszonyi állat, avagy inkább disznó aszszonyi állat abrazattyában. avagy meny az kertek között való fikátorokra, és meg látod ott az bekak között azokhoz hasonló keppen őszvet somolykózvan heverni, Rövideden oly betegség ez mely ez Nemzetsegnek szí-veig hatottal, sőt az mi nyavalyásb és fíral-másb állapot, az edgyes italu részegeseknek halálhozó merigyek nem vész ki ez nem zet-segből. mind addigis valamig ez gonoszság-ban gyönyörködőknek soksága, meg va-kittya. egyebeknek szemeket. Mert a *köz-séges széplő nem tartatik mostoknak*.

§. 17.

Nincs ragadob nyavalya az részegségnel.

DE vallyon nem terjede tovább, hogyne? holot minden részeges hasonlatos az asz-szu szövevényhez. *Birak.* 9, 15. mely elsőben ő magát gerjeszti fel tűzzel és annak utanna minden egyebfákat. avagy amaz ragadó rüh-ben fekvő beteghez, a ki másokra való ra-gasztatásra igyekezik az ő viszketegességenek meg enyhítésejert, avagy hasonló az *váras* középpin meg gyuladot hazhoz; mely (ha az szél igen fu) nem szűnik meg egy avagy ket házaknak meg gyujtattatásával, hanem meg gyujtya mind azokat valamelleyek ahhoz közel vadnak, és azok ismét többeket gyuj-tanak meg mind addig mig fele avagy egész-szen a *Váras* meg emesztetik. Mert minden állapotok és természetek ez a részegeseknek hogy merget adgyanak sok szegény lel-keknek a magoken kívülis. *Basilus D. re-gulája* ez hogy egy *hireskurva* sok *parázná-kat* tfinál. de az experientia és mindennapi próba bizonyittya hogy egy részeges ember tiszterte több részegeseket tfinál; Kiváltkeppen ha azokhoz jól alkalmaztattya magát, észével, és egyéb természetnek ajándékival, mint mikor az *Achitophel* feje az *Simon*

Mágus vállán áll, akkoron az gonoszságnak Világa el közelitendő. A gonoszságra hajlot akarát és azzaljáró nagy elme, olyan mint az agyuból kilótt golyóbis. utat ront magának valahol el megyen.

Ha azért mind ezeket jól meg gondollyuk ugy mint az részegséggel másokat meg vesztegetőknek sokságát, az ő tsábitásokbanvaló *serenységet mestersegekkel és akarattyókkal edgyűt*, meltán tsudálkozhatunk nagy szeretettel és tisztelességgel az Istennek ennyi mi velünk közlő irgalmaságán. hogy minket meg-szabadított még ez ideig ezeknek intelkedő mestersegektől, mert (az mint *Idvőzítőnk* szól. *Matth. II. 6.*) *Bóldogok az kik ezeknek gonoszságokban meg nem botránkoztának.* Ugy bóldog az à *firfiuis à* ki ezeknek akarattyók szerent nem járt. mert tsak ebben áll minden azok közöttvaló külömbfeg. *A kit az Vr szeret, meg szabadittya azoknak kurvás edesgetésektől. 2. Peld. 2. 16. à kit pedig az Vr utál. azoknak töriben esik az. Peld. 22. 14.* Es így szóllánk az részegeknek másoknak el tsábitásokbanvaló ravasságokról.

§. 19.

Az részegesseknek és egyéb Istentelen embereknek, szerelmek: az kegyességek gyótlólése.

DE midőn egyebeket az ő ravasságokkal, és tsalárdaságos amitó beszédekkel az ő Istentelen tselekedeteknek követesére nem ketsegethetnek és az ő fertelmes eleteknek belyeget ezeknek homlokokra nem *sűthetik*, Más utat keresnek fel mellyen huzzák és vonnyák azokat az ő *őtsmány tselekedetekbenvaló közösűlésre*, hogy tarsókká tehessek, it azokat az *bűnnek tselekedetiben* és ez után az rettenetes gyötrelmeknek szenvedesében, ez minden szándokok hogy minket az egeknek országára viendő utból ki tantorítsannk; *ki nevetnek* minket à *mi hitűnkéből*; és viszszavonssznak è világra, midőn tovább nem tsábithatnak minket. *irigykednek* mi reánk, *gyűlölnek*, *kárhozzatnak*, *tsufolnak szidnak*, és *alánk áskálnak naponta*: Sőt ha az törvény meg nem kötőzne azoknak kezeket. *Vernenek vágnának és ölnének bennünket*; mind azon által; ha ugyan nem akarunk ő vellek egy társaságban elni, es közösűlni az ő Istentelen tselekedetekben ha az ő barátságokert az mi *Istenünk* ellen erőssen vétkezni nem akarunk, à mi testünket *rontsolni*

solni és lelkünket elveszteni nem akarjuk, és ő véllek edgyűt tellyes akarattól az pokolban ugrani nem akarunk, azok minket igyekeznek vagy meg hajtani vagy el-törni. azok akarják testünket meg-olni, ha lelkünket meg nem sérthetik, ha el nem akarjuk hadni az mi ártatlanságunkat el kel hadnunk gyakorta életünket, mikeppen sokszámlálhatalan Martyromok. Kiknek lelkeket latta Sz. Iános az óltár alatt Apoc. 6. kik meg ölettekvala annak okaert hogy nem akarák tselekedni azt a mit egyéb gonoszszok, hanem az Isten beszédet, és a bizonyság tetelt oltalmazzávala, vers. 9. Avagy nem ugy tselekeszneke mivelünk? Avagy az gonosz részgeffek. Istentelen életűvek, és egyéb sz: életnek gyűlöloi. a kik mi reank irigykednek, gyűlölnék, gyaláznak és szidalmaznak. nem verne-neke és nem ölneneke meg minket (mint sokakkal tselekesznek) ha az törvennek köteleitől meg nem kötöztettek volna az ő kezek? Oh ha az mindeneket hatalmassan igazgató Iehova Isten. az mi Istenes életű fejedelminknek karjokban. kargyokat. (az Bá-laknak confederatioia es őszve eskütfővetsege ellen) meg nem villogtatta volna, és az Istennek mindeneken uralkodó gondviselese meg nem előszte volna. más állapottya let volna eddig az Isten nepenek, eddig az mi Sanctuariominkat Meszár-székké változtatták

tatták volna, &c. de hogy ez Istentelen szandekokban elő nem mehettek. nem az ő gonosságoknak kell köszönni. De en immár által megyek az részgeffek természetekről erköltsőkéről és magok viselesekről az ő tselekedeteknek gyűmőtsere mellyek között csak nemellyet emlitek-meg.

§. 20.

Az részgeffek testeknek külső rusnyasági.

ELőben; en ki fedezem az részgeffek testeknek külső utálatosságait; mellyek külömb külömb félek és iszonyatosak: Mert közönségesen azoknak. (mint egy Vertumnusnak) Orrok veres, ortájok fel puffadt és lángos, mint ha meg-sült és meg főtt volna, Szemek könnyvezők, folyók, petsenyések, veresek, pillogatók, és hunyorgatók, Szajok bűdös, mindenkor dohos parával gőzölögők és torhások mint a pervata, fejek szedelgők és fájósok elmejek szellel járók s-kalandozók, gyomrok bőfögők és tsuklók fogai rothadtak, lehelletek bűdös. fülök tsengők kezek reszkegeffek, szárok kőszvenyessék és tántorgók, nyelvek rebegő és fetsőgő. Vegezetre, hogy neszólljak az ő utálatos magok viselesekről és baronni tarsalkodásokról. az ő bőfögésekről.

veret-

tsuklásokról undok okádásokról. és embereknek meg guggolásokról. Es mely könnyen le verettethetik az, a kinek az inát le vágta a *Bacchus*. Se az ő dobáz voltokról. és kövér haspókásokról, azoknak kiknek minden eletek az ital. kiváltképpen az *Nemesseknek*, koptsiher Lovaszi es amaz paraszt embereknek pajkos szolgálai, kik amaz undok *Nemetszagi vendeg fogado ven aszszonyok modgyára* szüntelenül az borban buborekolnak kiknek minden részek annyira meg kormoztattak. elmeji meg rompultak. szemei meghalyogoztattak. Ortsájok meg szinetlenedet erejek meg bomlot. sőt egésztettek úgy el változott, hogy azok lottenek belondfágnak fiarvá. világnak nevetsegive. az bolondoknak tsufjokká. és az Isten felőknek tsómórókke, úgy hogy minden ketseg nélkül ha a tükörben meg tekintenek magokat. nehezen szerethetnek magokis ábrázattyokat, sokkal inkább ha olvasnak ez ő gyűlölséges és rettenetes állapottyokról irt könyvet. ki futnának elmejeikkől. és sokan fel akasztanak magokat. mikeppen *Bepalus*. az *Hipponax* levelenek el olvasáautan. mert (mint szintem amaz *Thersitesnek*) sokak ezeknek testeknek rusnyasági de sokkal rusnyábbak és undokabbak az ő lelkük moriskaj.

Belső nyavalyái, a részegeseknek.

Másodszor, Betegségi és egyéb testekben való nyavalyáijs nem kevel bek a részegeseknek. mint egyéb testekben való rutságok: Mert a mód nélkül való ital és dorbezlás. ez vilagon levő minden nyavalyákat szerzet ő benne, mellyek az ő el eteket meg roviditik: ugyanis kitsoda számlálhatna elő ezekben levő sok rothatt nedvessegeket. torhákat, Kőszvenyeket, vizikórásokat, fekélyeket, gúttá ütéseket. Kórásokat kólyikákat és egyéb meg-számlálhatatlá nyavalyákat mellyeket az részegesek közzul sokan jobban tudnak ezeknek meg próbálása által hogy nem mint en elő szám láthatnam.

Mert ugyanis ki tsodák fakadekos ortsájavak, fő fájósok, kólyikások gutta ütettek, kőszvenyesek hanem a Részegesek? Mitsoda puffasztja fel az embernek hasát és posáját széllal, orrát és szemeit tűzzel, kezeit és szárait vízzel úgy mint az dősfőles? és röviden: megvesztegeti az egész embert Loi nyavalyákkal. *Teheni* hással. Számar fővel, &c. és azt tselekeszi hogy mereül ganajban járjon az ember, Higy az Mester embernek az ő mestersegeben mertekletlenne teszi az ember

ember testet, mely mennél inkább meg töltődik. annál inkább meg vesztegetődik, azt mondgya *Hippocrates*; és rea űti az *Propheta* az ő petsetit *Hof. 7. 5.* úgy hogy a részeges abból vonfszon magára halált, a mialtal a józan meg tartya az ő életet, melynek oka ez, mert az természet szerent való és meg elevenítő melegseget a sok ital ki űzi az ember testből, és ki óltya minek előtte a meg emesztődik ő benne. Nem külömben mint mikor az félig el eget gyertyát az vízben vetik és minék előtte a feleis el egne meg oltatik a víztől. Sőt az bor és egyéb eros ital sokkal több embereket meritet el mint a tenger, és többen hóltak-meg torkok miat mint fegyver miat. Sőt a mint hogy a részegség több lelkeket silyesztet el mint *Sodomának* minden bűne, úgy sokkal több testeket is meritet el mint, az *Noë* idejében lévő özönvíz, de te nem hallottad mind azokat.

§. 22.

A részegessék magok gyífkösi magoknak.

Harmadszor, Mint ha gyalazatos volt volna az részegesnek bekelességgel az koporsóban menni, meg utálta az utánvaló várakozást, hanem ő maga vállalta magára az ő

az ő a világbolvalo ki vegezefet, 1. Avagy mertekletlenülvalo italával, mind addig töltődven míg az ő hojjaga és agyeka meg szakadot. Mint p. o. Mely sokan voltak kik az ő halálokig részegkez kedtenek? Mely sokan mind addig tobzódtak míg az dorbezlás miat meg nem szakadtak, es így az Istennek ellenek fel gerjedet haragjából ki vagattattak az elők között? &c. 2. Avagy gyakorta sötet ersakáknak idejen, külömb külömb féle siralmas és veszedelmes szerentsekre vetettek magokat, mellyekben sokszor meg törték szárokat nyakokat vagy egyéb tagokat, es vagy vízben meritetek magokat. vagy tűzben eslenek és meg egektek; Sőt mely sokaknak ártalmas fergek kegyok bekak az ő torkokon belekben bujtanak midőn részegen az mezőben hevertének? Ugyanis hogy hogy lehetet volna az külömben? holot az részeg ember nem külömb mint az lovaktól el ragadtatot szekertellyen szerkesznintsen, hanem oda vitetterik az hová nem kellene, a mint *Pittacusnak* tetszik. 3. Avagy az ő részegségének idejen kardra hivan másokat, avagy egyéb veszekedők közze akad; holot ő vagy meg öl egyebeket, avagy másoktól meg-sértettetik és meg öltetik. Mert valamig ő benne a bor munkáldik, hasonlatosfok azokhoz a halakhoz, mellyek az sebessen folyo patakban és sebes folyo gánákkal

zaknál szoktanak lakni; de az *alló tókban* hálnak-meg, mert kirtsoda vág és ől hamaréb mint a *részeg*, midőn valami bátorfagot veszen a bortól? Noha gyakrabban a részegeseknek tsak a nagy szavok, s-semmi tehetőségek: Ők igen hajlandók a *tsatázásra* nyelvekkel; de a *futásrais* készek labokkal. Sőt gyakorta olyanok a részegesek mint a képirótól le irattatott nagy szelek; kik látatnak mint ha tsak el funák ellenségeket, (mert gyakorta a hol a kistsiny szű, or vagyon a nagy nyelv:) kiknek szavok mint az *fojtás-sal* meg-töltetet ágyú mellyet midőn ki lőnek nagyot dördül de azomban tsak füstöl, bűdösít, s-el oszol.

Noha ez nem mindenkor így vagyon, mert én tudom hogy sokan tselekeszik azt a *Kortfoman*, a mit bannak az *akasztófán*; mért alig vagyon valami dolog közönségesebb mint a *részegeseknek* tsokjok, midőn edgyűve mennek, és gyilkosságok midőn egymástól el valnak. Mert midőn Ők el vesztettek az ő okosságoknak *Kalanzzát*, avagy Ők *haborgatnak* másokat-meg, vagy Őket mások, Tudgyátok hogy a *részeg* ember tsak könny en arnyekávalis tsatázik; és gyakorta a szunyadozásközben az *asztaltis* meg-veri fejével, és midőn fel serken annyira el tavozot eszetől hogy a velle szemközben ülő társán rőlti ki boszuját, kivel ismet

ismet másodszor bekecsleges pohárnak italához kezd: mely ismet ő neki alkálmátosságot ad az ujjonnanvaló verekedésre; mert akar nevesse, akar tsak intse őtet az ő bárátya, de nem többet nyer azzal mint ha szinten az medve fogakozze tette volna kezét.

Ez rut vétek meg ntál minden jó intett, és a meg-dorgálás hasonlított, az egő kementzeben öntetet olajhoz mely az egész házat fel-gerjesztheti de meg nem ölthetia annak héuségét, fel indit hattani ugyan az a részegest az haragra, de soha le nem tsendesíthetni. Szánlak en titeket fárasztani ide tartozó sok példának olvastatásával, mellyeket ide irhatnak, azokközül a kik az ő Istentelenségeknek merteket meg töltöttek; mint *Ammon* meg hóltanak, és a nagy *mértékeknek* mertekletlenülvaló italoktól mint valami nagy *fegyverektől* az ő belekben meg sebessítetven, el vesztetennek az Istennek igazságos haragjából, szinten úgy jártanak mint amaz *Pápa* kit az ördög az *paráznságnak* tselekedetin meg sebessít ven elevenen vivé a *Pékolban*. Es mitsoda lehet rettenetesebb dolog mint midőn az részegesek *fejek* *vidam*; *elmejek* borban be merült, s-azomban tsak hertelen az *halál* meg *fojtyaóket*; mintha az ő *lelkeknek* könnyebben lenne büntetéseik mint az ő *testeknek*? Avagy mitsoda lehet igazab dolog, mint midőn azok kik

fok esztendőknék el folyásában büntetetlen eltenek, s-nem tanálnak meg terefre való időt, s-utollyára, amaz örökkevalo büntetés száll rajok:

§. 23.

A részegség à Paráznaságnak barlangja.

4. **M**Ikeppen hogy à részegség oka à Gyilkosságnak, az onkeppen az Paráznaságnak is: Mert (à mint Aug: D. mondgya) ritkán láttatok olyan embert ki à paráznaságtól magát meg tartoztattá, hogy edgyfzer s-mind az részegséget is meg nem vetette volna. Sőt (azt mondgya Ambr: D.) az részegségnek találása, az szűzeségnek el vesztése; mert az Bacchus, kerítője az vénusnak, mint hogy edgyik ördög hiven szolgál à máfiknak. *A ki sokat nez à borra* (azt mondgya Salomon Peld. 23. 31. 33.) annak az ő szemei nezik az idegen asz szonyi állatot, és annak el meje gondol gonosságot, és Sz: Pál bizonyítja Rom. 13. 13. hogy az részegségnek és tobzódásnak gyümölte az ágyas házban való bujálkodás és mertekletlenség, és az Lotnak példája eléendő keppen erősi ezt, à ki mig józan vala, minden tisztátalanságtól jrtozikvala, de minek utánna meg részegedék, tsak Könnyen, à maga leányi-

leányival le fekvék és paráználhadék, nem érezven mikor le fekvénnek és fel kelne Teremt. 19. 32. 36. mellyeket jól meg-gondolván, úgy teszik ennekem hogy szűkes keppen részegnek kel annak az embernek lenni à ki annyit akarrinnya melytől meg-részegedgyek, meg annak előtte, minck előtte kelletenel többet ivot; hogy úgy egy óráigvaló vigasságer, egész életének szemermet s. egesseget fáidalomra és gyalázatra fordítsa magának meg-utál tatásával, mellyel edyszer s-mind az pokolra ejtheti mind testet s-mind lelket.

Tudgyátok mikor az vas tűzes, à minemű formát abban akar, nyomni à Kovás à maga kedve szerent olyant nyomhat; az bor szinten úgy meg-lágyitta à szívet mint az viaszat à tűz: melyben az ördög olyan formás gondolatokat süthet à mineműt akar, és mikor az ember részeg, akar mi osmany bünt az ő sziveben nyomhat, mert à fajtalan buja kívánság nem mond elle ne akarmi gonosságnak is, gyakorta az à melégség, mely az részegben fel gerjeder à korszoman, az bordely házban hidegedik-meg, és azt à vert mellyet à Bacchus fel gyújtot, az Vénus szokta meg-óltani. Sőt az ördög el feletkezik az ő tisztiról ha nem keritene ez uton: mert à hivalkodás irt utat az fajtalan társalkodásra, az feslet erkölcs à borra, à bor à

fajtalán kevanfágra, a buja kevanfág az
ördög munkájára: ez rut tengernek tajtek-
jaból jő ki a Venus, és a tiszta szűzesseg
nem hál az részegeslegy agyban.

Hasonlatos a részeg a Salamander nevű-
kőhöz, mely akarmely langnak nezesere fel
gerjed. Sőt ha a részeges meg láttya a kurva
aszszonyt, és ismet az őtet, mint a Basi-
liscus és a Menyét egy mást meg-emesztik
tekentetekkel, Peld. 7.

A fris etelital, a paráznaságnak dajkája:
fel kelnek reggel mint a kőver lovak midőn
eleget esznek (azt mondgya a Prophetá) és mi
következik? ki ki mind az, ő felebaráttya
feleségere nyerit. Ier. 5. 8. a mely kiktől le-
het igazab mint az mi részeginkről? kik
mint a lovak és az ősverek kikben mintfen-
akosság, sem szemerem, sem lelki ismeret
&c. kivált-pen amaz rezest fejekvelejű és
kova homloku paraszt Pajkosok és lovászok;
kik az tágas utszakonis nem mehetnek el az
aszszonyok mellől, hanem azokra röhögnek
mint az lovak, és ortsatlan beszedekkel.
s-öllegtesekkel kesirtik azokat mint az ku-
tyák; mellyeket az Isten felő keresztyén em-
ber csak meg pök, és megutál.

§. 24.

Minden gonosságnak kőlykei; a Paráznasá-
gának fajz asf.

Immar azért a mit ez ideig mondtam az
gyikosságról és Paráznaságról, ugyan azt
mendhatom minden egyéb bűnökről valamel-
lyek neveztetethetnek, mellyek mind az
részegségből származnak. Mert ugyanis
mitsoda bűn volt valaha melynek az bor ital
nem volt volna alkal matossága, a mint ezt
a mi Országunkban józanfaggal vigyazo
keresztyén gondviselőjnk eszekben vettek:
de el halgatok sokakat.

§. 25.

A részeges dorbezzot: józan éhel halás
kergeti.

Mikeppen az részeges, meg rusnyirtya
az ő testet, egesseget meg rontya,
életet meg rövidíti &c. az rut mertek letlenül-
való italtal: azonkeppen el fogyattya az ő
házanepének javatis és szegenységre jutattya
ő magát, az mint Salomon meg mutattya
Peld. 22. 21. és meg mutathatom bősegeffen
mikeppen emészszek azok meg minden ő
javat-

javatskájokat a bor mellett *dorbezolván*,
 miglen minden márháts kajokat el nem pa-
 zarlották, és annak utánna midőn mintsen
 mivel töltsek továbbis *rész bődőjőket*. a-
 gyokbeli lasznakjokatis és hatokon levő hit-
 van leszajokat, az kortsomára hordgyák,
 Sőt az ő Feleségeknék, és gyermekeknek ve-
 reketis meg iszszak; a kik nem csak meg-
 szegényülnek hanem vegtere *éhelismeg hal-*
nak és szomjusággal meg egnek, mivel az ő
 lángollo torkokra költik mind azokat. mel-
 lyek ezeknek eleteknek táplálására való vól-
 na; mellyekben űk *kegyetlembek* mint *Isten-*
telembek 1. Tim. 5. 8. de el mulatom ezeket,
 mint a többi között leg kissebbeket, csak
 emlitem mely heven omol az részegesnek
 nyakában aforró, midőn meg emesztí a bő-
 segnek idejen mindenét utólyára szűk segenek
 dejen azt sem kaphattya a mi nélkül nem el-
 het. Es mint hogy *iffiuságában* semmit egye-
 bet nem ivot hanem bort, *Venségeben* semmit
 nem ihatik hanem vizet. Sőt mely gyakorta
 szopják a *tervek* az ő *veret* oly edesdeden és
 mohon, mikeppé ő szitta valaha az *szülő levét*?
 Es vegtere mikeppen ő az ő *házát ablakán* ki
 hánta, ugy az ő *háza* ötet ki hánnya az
ajtaján: ugy hogy minek utánna mindenét
 fel kotyfolorta volna, nagy meltoságnak
 tartana ha valakinek *diszno pásztora* lehetne
 mint az *tekozló fia*; de midőn méltatlannak

itili

itili magát csak arrais hogy valamely ember
 disznajat őrisztetne velle. meg-unnya az ő
 eletet, es *kész a maga fel akasztatására*
 mint amaz *Peter Cardinál* az IV. *Sixtus*
fattyá, amaz undok *Epicurus*, ez utolsó
 időknek *gyalazattyá*, vagy mint amaz
Apicius, az regi időknek pironlagá. Nemis
 szűnik még it meg a részeges, mert
 gyakorta az *dorbezólónak* alla pottyá a *ven-*
dégeskedesről jut kapálásra, az kápálásról
 a *Kapásra*, az kápásról a meg ragadástra,
 a meg ragadástól az fel ragasztásra.

§. 26.

Az részegség, az elmenek tolvaja.

VI. **E**Zeken kívül nem csak *hijabanvaló-*
ságnak beszellese *tsufolásokra*, *má-*
soknak meg-gunyolásokra, *fortelmes beszede-*
kre. *Istentelen esküvesekre* &c. indittya fel az
 embert; a mint már meg mntattam, hanem:
 ennek felette. az embernek elmejet meg rom-
 pittya mert az mertekletlen seg bizouyos jele
 a *gorombaságnak*, és a részegesek sokkal bo-
 londabbak am az oktalan *Esauitáknál* kik
 az ő első *szülősegeknek* meltoságnak o-
 kosságát, és az Isten kegyelmenek mostan;
 ez után az ő *ditősegeknek* áldását. ez világi
 kistiny gyönyörűségnek egytál leverskejen.

D 6

elad.

el adgyák; és az *Adámmal*, egy *almán*, minden ő idvőssegeket? Ugyanis hová lehet nagyobb *bolondság* (à mint *Gerg D.* mond-gya) mint valakinek egy kitsiny ingyenek tük-landoztató tsemegéjeert, az ő öök eleted elveszteni, és az ő öökke való tűznek torkában ugrani? *Esa. 33. 14.* Oh bizony ha az ember bolond nem volna, tudván ezt az állapotot. Soha magát meg nem engedne részegíteni? De ha szinten ennek előtte böltsek és eszések vóltákis valakik; de ha ennek az rut részegsegnek adgyák magokat. mindgyárt megbolondulnak, az természetnek minden szep ajándekit. ez vétek el fosztya ő tollók. Mert à részegség szám ki vetesben küldi az elmet, és az okosságat annyira be kormozzák azok a rut füstök, mellyek az gyomornak konyhájából fel mennek az agy-velőre. hogy azoknak elmejek ő benne, csak ala s-fel kalandoz.

A *tel* has, meg-űresíti az fejet. midőn az nedveslegnek *sára* (mint à teremtesnek kezdetiben való *Chaos*) à gyomorban vagon. à leleknek minden ő részei *paszták* és ékeesség nélkül valók; és sötetseg vagon annak az ő színén mig, másik *Fiát* leszen. (tud. ill.) olyan szo. mely parantfollja hogy legyen újvilágosság.

Sőt à részegség még az leg erősebb agy velőt és elmétis meg-rontja, és meg-emeszt minden.

minden tiszta meg elevenítő lelket. Midőn à *Görögök*, amaz szilaj elmejű Nemzetseg, ez utalatos vetekben eset vólna; az ő éles elmejenek elessege felette igen meg tompula. Es tartsmeg ezt *Régula* gyanánt; Valamig az embernek à *Bacchus Istene* addig az *Apollo* egy portan velle nem lakik, ezeket az emberi főtől tanált Isteneket én nem tiszteltnek, hanem inkább meg-vetesnek okáért emlitem.

Nemistak természetnek ajándekitol fosztátnak pedig meg az emberek ez rut vetek által; hanem az *részegség*, meg homályosítja mind az természetnek s-mind pedig à *Kegyelemnek* világát. és így adgya őket az *Sáthánnak* hogy ő lovagosi legyenek és hogy ő általa minden féle undok bűnökre és Istentelenségekre vakjában vitesse. Mely egyedtől fel tört tellyoknak lattatik à részegeseknek; Mert midőn az részeges az italhoz kezd. soha attol meg nem szűnik, valamig az ő okosságának *Pasztorát* el nem aluttya, és meg óltja annak à világnak részecskéjét mely ő benne maradotvala, és az ő lelki ismeretinek *kjálto torkát* veszedelmestől bédugta.

§. 27.

Az gyomornak meg töltése, az Memorianak es emlékeztető elmenek meg-üressítése.

EZen keppen szólhatunk szinten az emlékező elmerőlis; Mert a bornak bősege. Ki töröltte és ki kergette, amaz nemes *Nótariust*. Az részeg ollyát beszéll mellyet sem akkor nem tud mikor beszélni. Sem annak utánna nem emlékezik meg arról. A részegnek elmeje és gyomra egy poráson futnak: edgyikben sem maradhat a mit belé raktának és az mely pohárból ivoknak igen tsékely elmejek vagyon. Sőt az részegség meg fosztja az embert elmejétől emlékeztető és minden egyéb szép ajandekitól, s-mert mely sokan ez illyen dorbezlók között az ő elmejeknek élesseger el vesztettek, mint amaz *Dionysius*. az ő szemene világot. mely sokan ez illyenek között az hosszú ideiglen való dőőles által ollyan *ottrombák* és *busák* lesznek mint ha az ő agyokveleje szurokkal öntetett volna be, Nem szollok én tsak ez mostani részegessékről. Mert úgy el halgatnám amaz részegest a ki fel kereset egy egész váraft az ő lovájert. maga gyalog ment vala oda. Másikat. a ki etszkanak idejen az ő ruháját az párna alá tettevala hogy erszenyet inkább meg-óltalmaz

hassa

hassa es fel kelven el felelkezek arról. hanem a Gazdáját foga perben alitván hogy a lopta el. a Harmadikat a ki az ő párnáját szalmával tölti vala meg (azaz egy nag vasfazokat) hogy lágyab lenne az feje alatt. Emlithetnem tinektek amaz részeg *Seregetis* az kiknek részeges fejeknek kerengések által az kortsoma Gályává változotvala. és az ő fejekbenvaló szélvesztől az ő gyomrokban levő sok italnak tengeren úgy hanyodnak vala, hogy azt itilek mint ha az a kortsoma az tengeren jaro hajovolna, és (az ő fejeknek kerengése miatt.) oly nagy szélvesz volna. hogy valami az hajoban (az az a kortsoma hazban) vala, mindeneket az ablakhoz hordanakvala, hogy ki hánnak az hajoból. az Birot *Neptunus*nak hivan, és az Váras szolgair *Triton*nak, és így nemelleyek az asztal alatt maszkálnak vala, alitvan hogy ők az hajó allyában volnanak, némelleyek az kupához kapvan mint egy *arbotzfához*. minnyájan ki áltozvan mely sok jeles *urfiak* merűltenek el az tengerben, az mint ezt *Atheneus* fel jedzette, sok ehez hasonló példákkal. mellyeket, (mivel hogy inkább nevesseget inditanak hogy nem mint eppitenek,) el halgatok.

Ugyan jobbis ő nékiek hogy bolondok, ha allapottyokat jól meg gondollyuk; mert a mint egy Poëta szól edgyütt az ő verseiben. jo modgyával ezekre alkalmaz tathattyuk,

Az

Az jobborból tfinált etzet leg erősebb.

Az részeges gonosz b mennél elmessebb.
Sőt ha merő tudatlanágban születettek volna; avagy semmi vetket nem tfelekedtek volna. avagy csak kevesbet, mint mostan. Lárod azért mely ostobák és feledékenységgel tellyesek legyenek az részegesek, és mely igen meg-foszlja az részegség őket mind elmejektől. s-mind egyéb emlékezetektől, s-megis mely vakmerő keppen követik ez rusnya vetket. De nem tsuda: holot az meg tiltot fának gyümöltse által. annyira meg tsalatanak a mi első szüleink az ördögöt, ki ő nekik mindeneknek tudását igere. és ő tőlők minden tudomant el foszta. ugyan ez az ördög vetette mostis kezét ezekre.

§. 28.

Az ekes ábrázatu kurva aszszony: az részegség után második haloja az ördögnek.

IGy minek utánna el szemléltém-vólna az részegeseknek kortsomájokat; minek utánna onnet tovább mennek, tekentsünk visszafizá mitfodat mulattunk el. és lássuk miképpen követik azok az ő attyokat az ördögöt, másoknak a bűnnek tfelekedetire való kefertetiben és veszedelemre való vonásokban.
Minek

Minek utánna hátra neznenk Kerdgye valaki azok között kik környűltünk allanak; Ha az ördögnek az elő emberek között valakikhez vagyone olyan nagy kötelessége mint az részegesekhez? Vagyone valami allat olyan hűsleges szolgája mely olyan hűsgeffen forgolodgyek; olyan kereskedő kufari és factori kik annyi lelkeket nyerjenek; olyan Kapitannya ki annyi hadat gyűjtőn ő neki; olyan Prokatora, a ki olly serénységgel forgassa magát a pörben. mint az részeges emberek? azt itilem hogy csak edgyetis nem nevezhettek. Meg vallom hogy a szép ábrázatu, Kurva aszszony (második lépes veszfizeje az ördögnek) a kinek nyelve hízeltető Peld. 6.24, El hitet az ő mestersegenek sokságával, és az ő ajakinak hízeltetésevel meggyőz. Peld. 7.21. Olyan annak ajaka mint az tsöpögő lépes mez, és lagyab az olajnál az ő nyelve, Peld. 5.3. és az ördögnek kivált keppen való szolgálatot teszen másoknak el hajtásokban. Mert meg számlálatatlan sok lekek vadnak már mellyeket, el tsabitot ez mesterseges Paradisom. Mert a mikeppen Isten sokakat viszen a földről az pokol által az égben: azonképpen sokan az egeken által önnön magokat viszik az Pokolra. Es vagyon annak egyebeken felül az kifizetfre méltósága es hatalma, mert csak látásávalis meg ölhet mint az Basiliscus. sőt csak

csak szemöldökevelis meg találhat Peld. 6. 25. melyre nevezve meltan mondhattya az eszes fir-
fiu. hogy sokan vesztenek el az ekes abra-
zatu aszszonynak tekintetimit. Ecclef. 9. es
noha jó fzível fogadgya az mind azokat vala-
kik ő hozzá mennek. és akarmi rossz embe-
ris annak az hatan könnyen nyargalhat szin-
ten az pokolig. De mind azon által ugyan
nem töltheti a be a Poklot, sem azoknak
nem lehet segitseggel kik az Pokolnak Or-
szágaban vadnak ugy, mint a részegessek a
kik ahoz illendő ajándékkal felkészittette-
nek.

§. 29.

Oly utálatos bűn az részegség; hogy az embe-
rekből ördögöket csinál es minden egyéb
utálatos verkeket táplál.

EZeket jól meg gondolvan minden egyéb
ő rut verkekkel edgyűt, ugymint. Hi-
valkodásokkal. Epicurus modgyaravalo tob-
zódasokkal, paráznaságokkal, gyilkosságokkal,
vétkes tsáfogásokkal, tsufos tselttsápságokkal,
ektelen beszédekkel, Istentelen eskűvesekkel,
es ehez hasonlo gonoszságokkal edgyűt. (mert
ez szinten olyan mint amaz három fejű po-
kolnak ajtaján álló Cerberus) világossan meg
mutattyak otet. minden utálatos bűnben
elő embereknek elől jarojoknak és Kiralyok-
nak.

nak lenni, mikeppen hogy a Basiliscus a ke-
gyok királynak hivattatik. Nem csak ugy
mutattyak pedig ezekmeg a részegesseket
ördög fiainak lenni. mint hogy minden ujja
nem szűlettetet emberek azok; hanem ugyan
valóságossan ördögökké is változtanak: mi-
keppen az Loth felesége ső Bálvánnyá, az
Ulysses tarsai ebekké és disznókká; és a
Cadmus, feleségevel edgyűt kegyokká, a
mint a Poetának tertzik, Sőt ha az ördög,
az ő tulajdonágait valaha el akarná tserelni,
senkinek nem egyébnek hanem az részeges-
nek: hogy annak személyet magára öltöz-
hetne, és annak erköltsét magajéva tehetne.
Ugyanis mit itilsz te? Avagy a részegség
nem gyökereje minden gonoszságnak, és nem
rothasztójae minden jonak? Sőt avagy nem
az a bűne, mely az embert egészen bűnné vál-
toztattya? és mikeppen Achab önnön ma-
gát a minden gonoszságnak tselekedetire el
adtavala, ekeppen az részeges avagy nem
ajanlottaje magát és nem adta a Sátánának
és bűnnek szolgálattára? kinek minden fo-
glalatossága csak az italban, paráználkodás-
ban veszekedésben eskűvesben, tsufolásban,
karomkodásban, és amjtásban, mint ha a
bűnnek tselekedetiben állana ő nekik min-
den mestersegek és azon kívül egyebet sem-
mit nem tselekedhetnek, mint szinten ön-
nön maga az ördög, a kieleitől fogva bű-
nos.

nos volt; és bűnos leszen mind végig. Sőt egészen *Bűn*, (à mint *Aug. D.* szól.) Neis gondold mint ha több bűnt nyelt volna el, ez bűnos veszedelemnek *fia 2. Tess. 2. 3.*) mint ez rut részegesek között akarmely. Mert ha tselekedeti és beszedi ilyenek (mint mellyeket már hallál) mit gondolsz azokról mellyeket meg eddig szivekben rejtegetnek? bizony ha minden ő gondolattyokat és szándakokat veghez vihettenek volna; soha nem haladnák őket meg az *ördögök*. Sőt bátor csak felét tudhatnak az emberek azoknak mellyeket Isten tud és lát azok között meg látnátok mely nagy szégyennel, orfájoknak pirulásokkal, minden részegesek fejeket le sütnék? Mely utálatos és rettentő monstrositi tudáknak láttatnának? Mely *iszonyátos*, mely *rettenetes*, és mely *undok* ijesztő *al-ortfásoknak* mutatnák magokat? Oh mely *Otsmány* *ságoknak* öszve csoporttozasi, mely *fertelmessegeknek* *köllyei*. és mely undok ártalmas buja *Kevánfágoknak* *Legio* seregi, lappanganak az részegesek sziveknek *bűdös* *Pajtájában!* Mellyeknek tudasit Isten mint valami *Királyi* méltóságot ő magának tart, hogy egyedül vizsgálja a mellyeseket, *Ier. 17. 9. 10.*

Tudálkozhattok azokon mellyeket már hallottatok, de sokkal inkább tudálkoznotok ha mindeneket meg mondanék azokról.

Mint

Mint hogy én eleget beszélhetek ti néktek de sokkal többet halgathatok el, azoknál, mellyeket beszéllek, Mert olyan a részegesnek állapotja mint amaz *bűdös rothatt koporsónak*, mellyet hova bellyeb és valaki, annál bűdösebb és utálatosabb. De kenszeritetem en ezt meg rövidíteni, úgy hogy egy avagy két levél pappirosra le irhassák, hogy sokkal az ne tselekedgyem hogy minek előtte által olvasnák, annak előtte el vegeznek olvasását, à mint hogy gyakorta menel több az iras, annál kevesebb az olvasó. Ennek felette, à ki hosszú utat akar keves idő alatt el járni, nem tselekedheti hogy minden ő ismerőivel és barátival kezeknek fogásával hosszú köszönettel beszéllyen az ő utyában, és à mely *Kép* író egy *ütközetre* menő seregeknek kepit le akarja rajszolni egy kistiny táblára; nem tselekedheti azt különben hanem hogy, azok között csak nemelley vitezeket írjon le egészen, 1. à tobbinek pedig csak fejeket és lábujjakat.

§. 30.

Nem teremtetet olyan nyelv: mely a részegesek következendő rettenetes bűntetéseket ki beszélhesse.

Minek okaert à mint meg nezek az részegesek az ő fel fedezet *bűnöket*, azon keppen

keppen hallják meg immar az ő bűnöknek büntetéseket-is, mert akar az Istennek s-akar az embereknek törvények szerent. az gonosztevőknek az ő gonoszlágokrol valo meg győztetéseket után, következik a Sententianak ki mondása annak utanna, a Sententianak exsequálása és vegben vitele, hanem ha kegyelem járul fejkhez azoknak.

Ha vadnak azért valakik ez Antipodessek és Istenhez s-az ő országához lábbal fordult nepek között, ollyak; kiknek fejek és szivek mint a fának gyökerei az földben nőttenek be, és az eget az farkokfelől hadták; meg lathattak ez kis könyben, mint valami rajszolt táblán, egészen az ő tettenetes és gyűlölfeges állapottyoknak utálatos voltát, és amaz kepiro Bupalussal, olvassák, és tekintsek meg az ő erkől tőknek, utálatos voltát, és minek utanna meg nezik ebben mint egy tiszta tükörben az ő sziveknek orsmány rantzos orzajat, amaz undok széplőkkel és fakadekokkal edgyűt. mellyeket külömben meg nem láthattak, avagy vallyák meg ő magokban, és jobban vegyek eszekben, mely igen meg tsufoltattanak és tsalatattanak az órdógiól; és mind azon által ha mégis meg maradnak az ő ektelen és okatlan buja állapottyokban; és az jó intéseket meg-verik, fellyeb bőtsűllik, az ő testi gyönyörnségeket, az ő lelkeknek örökkévaló idvess-

idvességenel, gyalázatnak tartják undok bűnököt meg ismerni és abból meg térni, és vakmerőkeppen inkább eléb eléb mennek azokban, hogy nem azoknak ellenek mondanának, úgy be hunnyák szemeket hogy ne lássanak, be dugják fülöket, hogy ne halljanak és sziveket meg keményítik hogy ne elmelkedhessenek, vakmerőkeppen mint Pharaoh. Istentelen keppen mint Cajin, Kétfegben eseskeppen, mint Ahab; és Karomkodó keppen mint Iulianus, tselekedtenek. tudtokra legyen hogy bizonynal el vesznek. ennek oly oka vagyon mely az Peldabeszédekből vetetet; és ez oly nyúl mely az Salomon Sententiainak tegzeből vonattatott ki. Olvassd meg az szokot es retteny meg; A mely ember a gyakorta valo feddesre megkeményíti az ő nyakát hirtelenséggel meg törtetik úgy hogy meg nem gyógyulhat. Peld: 29. 1. Sőt önnön maga az Vr azt mondgya; Miert hogy hivlak titeket és nem akarjátok, ki terjesztem az én kezeimet és senki eszeben nem veszi, hanem el vonszátok magatokat az én tanatsom előt, és az én feddesemmel nem gondoltok, enis a ti nyomoruságtokon nevetek, meg tsufollak a mikor el jövend az a mitől feltek Peld: 1. 24. 25. 26. &c.

Es mind ezekre mi nékuuk sok külömb külömb féle peldaink vadnak. Az Eli Pap fia nem akarák halgatni az ő attyoknak beszé-

beszédet, sem az ő szavanak nem engede-
nek, *Miert? mert* (azt mondgya az Isten)
az *Vr* meg akará őket ölni. 1. Sam. 2. 25. A-
zoknak sziveknek meg kel kemenyedni, hogy
ők meg rontathassanak; *hol tudom és látom*
(azt mondgya a *Propheta Amasianak*) hogy
az Isten el akar tegedet veszteni, mivel hogy
ezt miveled és tanatsomat nem fogadod.
1. Chron. 22. 16. 20.

Oh emlékezzetek meg kerlek titeket resze-
geffek, hogy leszen oly nap, mellyen szá-
mot kel adnotok az ti életetekről, emlékez-
zetek meg az ti halálotok napjáról; és ama
jövendő itéletnek napjáról; mellyen az *Vr*
Iesus Christus az egből, az ő hatalmasa-
gának *Angyalival*, tűznek langjában, ki
bőszurál azokon a kik az Istent nem ismer-
tek, és nem engednek a mi *Vruuk Iesus*
*Christus Evangelio*manak kik meg bünttet-
nek örök veszedelemmel az *Vr*nak országá-
tól, és az ő hatalmas dicsőségeitől, 2. Tessal.
1. 7. 8. 9. *Iud.* 15. *Midőn* hallándgyatok ő
tölle amaz rettenetes sententiát; *Atkoztak*
mennyetek el en töllem az örök tűzre. Matt.
25. 41. Mely, örökke való el menetel nem
valami egy néhány napigvaló, nem esztend-
őkhig sem ézerni ezer esztendőkhig, hanem
örökkevaló, meg pedig a *Christustól*,
amaz ego tűznek langjában, mely készitte-
tet az ördögnék és az ő *Angyalinak*.

Gon-

Gondollyatok meg ugyan derekeffan, me-
ly fok meg bokrosztatot keserves jaj szókat
ki alt az Istennek szája az részegessek ellen.
Iaj a részegesseknek (azt mondgy *Esaias*) a
kik erősbök az bornak meg-italában, és a
kik serenyek a részegítésre való bornak töl-
tesere, és mulatnak a bor mellett mind estveig
hogy a bor fel gerjeszszék őket. C. 5. 11. 22.
Iaj azoknak (azt mondgya *Salom:*) *A kik*
sokáig mulatnak a bor mellett.

Iaj annak (azt mondgya *Habakuk*) az
ki meg itattya az ő felebarattját, és ki rea
erősödöl hogy meg részegítsed őtet, hogy az
ő szememet láthassad; C. 2. 15. *Iaj azok-*
nak testeknek mely ideigvaló jaj. *Iaj lelkek-*
nek, mely lelki jaj. *Iaj mind testeknek*
s-mind lelkeknek, mely örökkevaló jaj. *Sir-*
játok és ordírsatok minnyájan ti bor ivók (azt
mondgya *Isa* 1. 5. *Sirjátok* jajgatafál ti
kik gyönyörűségben eltetek a földön, és bu-
jálkodtatok a tisztiveteket legeltetettek &c.
cap. 5. 1. 5. Sőt kitűdö az az Istennek szolgálai
közzül a kinek szájában jaj nintsen. mint
ha kövekkel akarna agyon-verní ez utalatos
bünt? Es minden pontja be tellyesedik ez
igenek. Edgyik nap az Isten meg tölteti e-
zeknek az ő boszu állásának poharat. és azt
egefzlen meg itattya ő vellek. Sőt mint hogy
az részegessek az *Sáthánnak* első szülőtri,
ugy; két részek vagyon ő nekik az Isten
boszu

E

boszorú állásának pohárábanis. Midőn az ő dőzőlések delben vigasságos volt. del után az ő etszakai agyokban valo menések bolond-ság, es részegség. az ő *fel támadásoknak* reggelen valo fel serkenések józan leszen, az *örökkevalo bánatra.* Soha az ő gonosz ele-teknek kezdeti, és elő menteli nem vólt oly *gyönyörűséges*, à mely *keserves* leszen annak vege, és attolvalo butsu vetelek; Mert mely bizonyos hogy *Isten* az egben vagyon, ha ők az ő dőzőléseket el nem hadgyák (mellyet nem tselekedhetnek könnyebben mint à kő-szik lanak rágását, annyira el tsábitotta őket az őrdög,) felette igen drága fizetést kel azert fizetniek edgyszer, meg az ő agyokban-is. mely meg terittetik ő nekik amaz őltha-tatlan lángban.

Nem szóllok én azokrol az időszereutvalo itiletekről. melyeket Isten vét azoknak nya-kokban ez életben, noha tsak azokat emli-renjis elegségessek vólnának. ha az ő vesze-delmeket nem szomjuhoznák, à mint én meg mondhatom ő nekiek az *Moses. 3. Könyv. 26. és 5. Könyv. 28.* reszeiből, hogy mind azok az átkok mellyekkel Isten fenyegette az szó fogadatlan nepet, s-mind azok az idő szereut valo büntetések. valamellyeket látunk ez e-letben. mid azokat szenvedik az emberek az ő bűnökert és engedetlensegekert. De szól-lok én azokrol az győtrelmekről mellyek mind

mind el szenvedhetetlenek, mind pedig veg-hetetlenek, mellyeket senki el nem tűrhet, sem elnem tavosztathat valaki abban be esik.

Ha ti meg maradtok ez oktalán bujálko-dásokban. és tovaabbi innya akartok szomju-ság nélkül amaz Gazdagmodgyára, ennek u-tanna szomjuhoztok ital-nélkül. Sőt noha az à tűz igen meleg s-az szomjuság igen nagy és egy tsőp viz igen kitsiny leszen. mind azon ál-tal megis abban az rettenetes hev tűzben. és abbà à nagy szomjuságban, tsak azt à kis tsőp vizetis nem adgyák ti nektek. *Luk. 16.* Mert tudgyatok azt hogy minden szavának meg-bánása nélkül igaz *Prophetának* talaltatik *Sz. Pál.* à ki azt mődgya. *Tsak egy részeges. is az Isten Országának örökseget nem bírja. 1. Cor. 6. 9, 10.* Nem kevesbe. *Esaías 18.* à ki azt mondgya hogy: *A Pokol igen ki terjesztette az ő hasat, az részegesek kedvekert, és az ő zorkat felőtte igen fel tātotta, hogy minnyáján le szálhássanak abban, à kik követik az részegseget, és az ő inyeknek tsiklandozasat. fellyeb bőtsűllik az ő lelkeknek idvőssege-nel. Esa. 5. 11, 14.* A mint hogy azok az ő ha-sokat tartyak Isteneknek, es az ő gyalázattyo-kat, ő ditsőssegeknek. Ugy szinten az ő kárhozattyok leszen az ő végek. *Phil. 3. 19.* Sőt az ő végek, ő veghetetlen kárhozattyok, az Istentelen gonossag tsak ideigvalo, de an-nak büntetése minden időknel tovaabvalo.

A mint pedig az *kén*, hogy, Örökkevalo azonkeppen *fájdalmis* minden fájdalomnál rettenetesebb: mert az elkarhoztaknak fájdalmok tizezerfzerteis nagyobb és több hogy nem mint azt valamely tenger mélysegehez hasonló szű meg gondolhatna, és könnyeb az *karhoztattaknak* abban örökké kenlődni hogy nem mint azt ki beszelleni az *idvőzűtnek*. Soha az a halál le nem rájszoltathatik úgy a mint vagyon. Sem pennával sem egyéb mesterfeggel. Sőt ha szinten az egész föld pappiros volna is, és minden víz tanta, minden fű és fa penna, és minden teremtet állat kész es tudos volna is az írásban; mindaz által megis nem írhatták le annak az pokolbeli tűznek kennyának csak kisebbik részét. Mert ámbátor egetnök meg mi elsőben edgyik kezűnk, az másikat az után annak utanna mind a két karjainkat. és az után minden testűnk. el szenvedhetetlen ken volna ugyan az, de az testnek és leleknek a pokolnak tűzebenvalo egészekhez-kepest csak semmi volna az, ha kenlődnánk az pokolnak tűzeben tíz ezer esztendeig, sok volna az; de az Örökkevalo egéshez képest csak semmi; ha ott csak egy rendbeli bünteteseink lenne is elegendő volna, de ott az *kenok* meg számlálhatatlanok es sok rendbéliek, miképpen hogy ez *világi gyönyörűségek* itt külföld külföld felek. Minden erzenekesgi es minden részei

az

az testnek es léleknek. Külföld külföld-féle nyomorúságokat szenvednek azokatis minden tágitás es vegnelkül, sőt azoknak kenainak el viselhetetlenségek nélkül.

Oh hogy csak ilyen kitűny izit éreztettem én ennek ti veletek! és hogy ennek rettenetes vóltát bővebben szemeitek eleiben nem terjesztheteni! hogy valaha azt minden estől fogva ne éreztetek meg; hogy így győztethetnetek meg: hanem *hirből* avagy csak *felelemből*: mert ez ezeközök felől lehetne oly reményeg mellyek által az ember fertelmes életet meg joblithatna; Mert noha sok uton allo tolvajok a *nyás* és *akasztfő* melletis sok uton jarokat meg-fosztanak: de mind az által az bűnös ember ha csak egy szikráskáját láthatná is ez Pokolbeli tűznek. avagy csak egy szempillantásig tekenhetné is ez tűzes tőban, inkább kevanna, s-keszebb volna tíz ez esztendeivaló halálnak nemevel meghalni hogy nem egy vetket tselekedni. Es bizony ez az oka a mi fesset erköltsőségeinknek. hogy nem elmelkedünk a mi jövődőlbeli meg oszlattatásunk után valo jölettről, mert azt igen kitsinynek tartjuk. Hallátok valami keveset erről. de nem nehezebb ennem az *Napok* világával edgyűt egydarab hólt szennel le rájszolnom; mit pennámmal avagy nyelvemmel az mennyei dicsőségeknek örömet, ki fejezni (mellyet a részegesek

szegessek el mulatnak) avagy az *Pokolnak* gyötrelmet, (mellyet ōk magoknak szereznek) mert a mint egy valaki mondgya, hogy az *Tullius* ekeffen szollását semmi egyeb ki nem beszélheti hanem csak a *Tullius* ekeffen szollása: így semmi egyeb ez kennak rettenetes voltat ki nem beszélheti, hanem az a ki *öröktől fogvan örökre való*. Es am bator akar ember akar *Angyal* fogjonis ennek ki beszéléséhez amaz *Philosophus* áll az ki ez felöl való gondolkodásra egy hetet kert vala, és annak utánna egy hólnapot (mint hogy azt csak elmejében sem foghattyavala annyi időket) es így mennel többet gondolkodikvala ez felöl annal nehezebb dolgok akadnak vala elmejében, így könnyebb az elmenek az idővel edgyűt el fogyni. hogy nem mint ezt ki beszélteni. Iaj. az *testnek* büntetése nem egyeb hanem az *büntetésnek* teste, es az *léleknek* gyötrelme nem egyeb hanem az *gyötrelmeknek* lelke.

Sőt az *Pokolban* lenni örökké, es az megolthatatlan langok közöt levő ágyban fekünni nem elegendes azeknek büntetésekre, mert mint hogy az ō gonofzágoknak es rettenetes bűnöknek tselekedetiben bővölködte-
nek, úgy az ō bűnöknek büntetéseis bővelkedik ō rajtok, mikeppen hogy ōk az bűnnek tselekedetit egyeb emberek felet megkettőztettek it, azonkeppen az gyötrelmek is
meg-

megkettőztetnek ō rajtok egyebekfelet ott, az *kenoknak* nagy és sokvolta, az *bűnöknek* tselekedetinek nagy es sok volta szerent lesz: a hatalmas bűnössők hatalmasan büntettetnek meg. Mert az Isten minden emberek az ō tselekedetek szerent fizet meg. Sz: *Ian Ielen.* 20. 12, 13. es 22. 22. Mikeppen az mi tselekedetink ez földön jók vagy rosszak voltak; azonkeppen az mi örömk az egben, avagy büntetéseik az *Pokolban* nagyok avagy kicsinyek lesznek. mennél több gonofzágot tselekedet valaki, annal több nyomorúságok szállanak ō reja. *Capernaom* mint hogy felül multa *Sodomát* és *Gomorát* az bűnnek tselekedetiben azonkeppen sokkal több büntetést fog szenvedni azoknal, *Matth.* 10. 15. Es a mely szolgál tudgya az ō *Vrának* akarattját s-az szerent nem tselekedik sokkal büntetetik, A ki pedig nem tudta, és büntetésre méltó dolgokat tselekedett kevesebbe büntetetik, *Luk.* 12. 47, 48. Mellyek mindön így legyenek hogy (tud: illik) kiki az ō tselekedeti szerent büntetetik meg; mint fog lenni állapottyok az részegesseknek? Bizony oly rettenetessék azoknak vetkek hogy sokkal fellyül mullyanak minden büntetéseket, ha meg tekinted azokat az Istentelenségeket mellyeket azok tselekesznek, és minden súlyos fontnal inkább meg terhelik azokat.

*Lehetetlen dolog; hogy az Pokolnak veghetetlen kennyait el kerülhesse; a ki a vegnélkül-
valo részegeskedést el nem kerüli.*

NEis rémellyek az részegesek hogy soha Ők ez buntetést el kerülhessek ha idejénkoran utálatos életüket meg nem jobbittyák; mert hogy ha minden törvennek által hágása. és akarmely bűnnek tselekedeti (melyből ember meg nem tér) örökkevéalo halálnak *solgyát* érdemli, mint az Ő tselekedetinek *meltó jutalmát*. *Rom. 6. 23.* Mennyivel inkább ez fertelmes és karhozatos részegség? melytől származnak minden egyéb vetkek a mint fellyeb meg probalok.

De mind azon azon által hogy ha te mind ezek után, (ez te fertelmes életedből) megterísz, és az te bűneidnek terhe alatt el faradt fejedet az *Iesus Christus* Őleben le hajtod igazhitednek általa; mely mindenkoron ki mutatya önön magát az Istenfelőknek társalkodások és az keresztyeni s-Kegyes életnek jó-izű gyümölcse által: el hidgyed tőkellestesen, hogy. Noha az telbűneid oly nagyok mellyeknél soha nagyukbak nem lehetnek. és oly sokak. mellyeknekél soha többek nem lehetnek; de mind azon által kész az *Isten* te néked azokat meg-borítatani; melyről en tegedet bizonyossá tehetlek; Sőt minden

den gonosságnak az *Memnyi Vrtolvalo-* meg-engedést erős argumentomokkal és okokkal meg-mutogathatom: melyre erős bizonyítágom ez; *Hadgya el a gonosz ember az ő útát, és az alnok firfiu, az ő gondolatit es terjen az Vrhoz es Könyörül rajta, es az mi Istennünkhez, merthajlando a meg borítatásra, Esa. 55. 7.* és hogy mi arról ne ketelkednenk ugyan meg kettőzteti az Ő igiretit, *Ezek. 15.* és ugyan azt es küvesével pefsetlimeg. *Réf. 33. 11.* Sőt ugy meg borítatnak az bunők az megterés után, mintha soha nemis voltak volna; *El törölöm az te álnakságidat mint az felleget, és mint a felyhőt az te bűneidet Esa. 44. 22.* és a mit tselekedtel a te természetnek romlósága által, az te meg-téresed által az: *nem tselekedet dolog leszen, a mint erről sokaknak bőfeges példajok bizonyítgot tesznek.* Így meg-borítá *Dávidnak páraznaságát, Salomonnak bálványosá-
sát, Peternek hittől el szakadását; sz: Pál* nem csak meg-tagadá az *Christust* hanem egyszer s-mind üldöziis vala őtet az Ő tagjaiban mint színtem te; de mind azon által *irgalmasságot* nyere az Ő meg-térese által. Sőt az *Istennek leg-gonoszab ellenségi köz-
zülis, ugyan ki választattak nemelleyek az Istennek irgalmasságára; bizonyítákok erre Manasse, Maria Magdaléna amaz Tolvaj,
Éc.* Sokan az Sikok között nem csak meg-

zagadtak az igazságos és szentfejes Christust, hanem ugyan meg is feszíték őtet: de mind azon által mikor hallottak volna az Peternek Predicatioját, meg keseredenek szíveiben, örömeft vővek az íbszédet és meg keresztekedének Act. 2. 41.

Sőt mutathatok en ti nektek elegendes példkát, amaz *Corinthus* belieknek bőrsülletes rendi között kik ugyan ez utálatos részegségnek fertőjével fáróztákvala be magokat, a kik mind az által, meg-mosogattának, meg-szenteltetének, és meg-igazítottának és sz. Ambr. D. emlekezik egy emberről az ki az részegség miat mindennek nevérsége vala; de az ő meg-térése után az józanfagnak tűkörevelen mindeneknek. Sőt meg tudgyad azt hogy az Istennek irgalmasága sokkal nagyub hogy nem mint minden te bűneid, akár mineműk legyenek azok. Sohanem lehettél te az bűnnek tefeledetiben oly vegheterlen. Hogy ő azoknak meg botfátásában nem vegheterlemb hogy ha te azokból meg terfz. Valtoztásuk meg mi az mi bűneinket s-az Istenis meg-valtoztattya az ő sententiaját, Az Aszszonyi allatnak magva. hatalmas az kegyőfejenek meg rontásában, Minek okaert ha te a Poklot, az egnel fellyeb nem bőrsüllöd, öldököld meg magadban ez rusnya vetket.

De mind ezek felet tudodra legyen, ha
az

az leszen, hogy az részeges (midőn az halándgya ez atkoknak beszédit, nevezet szent azokat az fenyegetéseket mellyeket fellyeb elő számlálánk) az ő szívet *Pharabó* módgyára meg kemenyíti és vakmerőképpen meg-általkodik az ő gonosságában, és abban magát boldognak alittya, mondván; *Békefeg leszen ennekem ha szinten az en szívemnek gondolattyában járándokis: és az szomjuhoz óhól részeges leszen: Nem akar az Vr irgalmas lenni ez ilyen embernek, hanem akkor az Vrnak az ő busulása, és az ő haragja fel gerjed az olyan ember ellen: és száll arra minden átok, a mely meg-irattator ez könyvben: és el törli annak az Vr az ő nevet az égalol; a mint őnnön maga szól. Moiss. 5. Könyv. 29. 19. 20. mely Könyvnek) részert az előttevaloval edgyűt intelek hogy meg-olvassad, ha meg-akarod ismerni magadat és jó eleve meg tudni állapotodat, és írtettedet.*

De szollyon elő valamely *Titormus*, (a ki jobban köppenthet, és erősebben ihatik, mint *Milo* egyedül ehetikvala a ki egyszeri asztalhoz le üléseben egy egesz ökröt megethet, (az mint az Poetak írják) és mondgya; En meg soha nem voltam oly részeg, hogy nem tudtam volna hazamhoz az utat, tudtam mindenkor mit szoltam és mit tfeledtem, &c. Sőt az en inamnak utzan való

tantorgását senki nem látta; en azért nem vagyok részeges, es nem tartoznak en ream azok az fenyegetések.

Az kinek en azt felelem; Talam te az magad szemei előtt es ez vilagnak itéleti szerent nem vagy részeg; de az Istennek tekinteti előtt (a ki nek törvénye meg az szűre és az indulatokrais ki terjed Matt. 5. 28. részeges az a ki nagy bor-ihato, es a ki serény a részegitesre valóbornak töl tesere, Esa. 5. 22. részeges az; a ki gyakorta megyen a jó bor korszomájának keresésére, es sokáig a bormellet mulatoz Peld. 23. 30. részeges az; a ki az hivalkodóktól és dolgotlanoktól az vendegeskedésre kényszerítettik, és azokkaledgyűt sok egész orákat iszik el, az ő gyomrának es egyéb testének constitutioja és természeti ellen, az ő lelki ismeretinek diktálása es itéleti ellen, az Isten lelkének ingatása; s-emberféges embereknek keresztyeni intések ellen, és azokert való sok jaj hallasi ellen; az ő penzenek pazarlására gyönyörűséges idejének vesztegetesére, hivatallyának el mulatására az Isten teremtet allatival (mellyek nélkül sok szegény keresztyen igye-fogyottak szűkölködnek) gonoszul elestre, az ő hirenek nevenek meg sebesítése, egessegenek rontására, az Evangeliumnak és annak hirdetőjinek gyaláztatásokra és boszúságokra, az erőtlenségnek boránkoztatásokra a rossz szaknak meg-

meg-áttalkodásokra, es minden ő gonosz-akáróinak nevésegekre valakik őtet ismerik vagy hirtet hallják. Rövideden; valaki kelletlenül többet iszik, vagy bujagsábol, vagy kevelésegből, avagy felelemből avagy fősvénysegből, vagy másoknak való kedveskedésből, avagy időmulatásért, avagy fel habborodot elmejenek lecsendesítésejért, es nem szomjúságának megoltáért; részeg az a Salomonnak Logicája szerent, és az, a személy melyre ez előtt elő számlalt sok jajok tartoznak. Mert nem csak akkor él valaki gonoszul a borral midőn attól az földre verettetik, és mikor ő velle a haz kereng: hanem midőn annyira el vonattatik az ő Indulatitól, hog keresztyeni tisztiben s-hivatallyan el ne járhaßon, hanem napjabangyakorta (talam) hatszor is az italhoz fogjon, a mint nemely Műves embereknek rossz szokások tartya. Es akar mint beszellyenek őket mentsegekert, de ha en valamit ismerék az sz: irashoz, meltan számlaltatnak az részegek közzé. A mi pedig az oknak állapottyokat nezi; a kik az ő Isteneket fiui keppen felik és tiszta szivekből tisztelik. Noha azok az ő keresztyeni szabadságokkal elhetnek es neha neha az ő sziveknek vidámitására Isteneßen elhetnek; De rendszerent úgy kel nekik innyok mint egyéb teremtet allatoknak az ő szomjúságoknak meg oltására. Nemis tagadhattyak az

hazzon-

haszontalan titulussal ditselkedő keresztyenek hogy valakinek az ő erköltsét itilni kellyen tselekedetiből inkább ; hogy nem mint igyekezetiből es szándékából. Mert ugyanis miért nem mondhatni részegnek valakit , ha az részegeskedésre , és részegeseknek társaságokban való rendeletlen vagyakodását es kívánczozását lattjuk , hasonlatoskeppen mint a ki az *aszszonyi allatra gonosz kívánságának okaert való tekintesert paráznának mondatik*. Mat. 5. 28 ? Es így ez rusnya bűnnek jutalmáról es büntetéseiről eleget szolláuk.

§. 32.

*Az meg rögzőt részegnek nyavalyáját ;
nehez meg orvoslani az józanfágnak
mertekével.*

MEgyek immár az Orvosságokra ; Noha igen kitsiny remenségem vagyon nekem hogy a részegeseket az ő gonoszutokrol viszsa kiálthassam ; Sőt hogy igasságot szóllyak soha nem igyekeztem ez keves irásokamban ő kedvékért munkálkodni , mivel hogy jól tudtam hogy az meg-rögzőt részegek háttal fordulnak ez igasságnak világára *Ier. 38. 15.* az meg-fertetet tőpás szemek nem szenvedhetik a rogyogó napnak tűndökletet , sem az rusnya orcájuk a tűkörben való nezeft , a mint ezt Idvőzítőnk megmutattya , *Sz. Ian : 3. 19. 20. 21.*

Nemis

Nemis volna az őrdögnek semmi esze, ha megengedne hogy ezek valamely Istenes dőlgekrol irt könyvben bele tekintenenek, Aki az *Karoly madaraknak* gondgyokat víveli ; sok Solymokat es egyéb madarakat edgyűt el hordozhat bekesleggel ; mellyet nem tselekedhetne ha szemeket be nem kötne. Avagy ha szinten olvasnákis ezt : de nekem semmi remenségem nem volna ezekkel meg terekek felől : Mert ez egy nehany versek ; nem ernek többet ő nálok mint mennyi viz hátára irattatot bőrtük , mellyek csak egy szempillantásigis nem maradnak ott. A tengernek minden vizei is nem fejezhetnek meg edgyet a Szeretseinek közzül. A részeges sokkal többet nyavalygot ez betegségben, hogy nem mint meg-gyógyíttathatnak. Ennek felette olyanvetek ez ; mely az idővel edgyűt nő es nem kopik (mint az Israel népének ruhájok az púztában) A *Korzkás* mind addig jádzik míg az ő *erszenyeből penze* ki nem fogy . A *Parázna* mind addig *fertelmez* kedik míg agyekjnak erei tartanak , de az *részeges* míg az ő *tűdőji es elete* . Hasonlo az a halálos merigyhez mellyet senki meg nem gyógyíthat , meltán nevez terhetik *teleknek belpoklosságának* . mellyet senki Istenenkivül meg nem gyógyíthat soha , mire nevezve . *Aug. D.* hasonlittya az Pokolnak kuttyához . melyből senkinek ki jövele felől remenség nem lehet.

het. Szollok en most à részegessekről nem egy valamely emberről à ki egy szér avagy kétszer avagy igen ritkán történetből megtalált részegedni mint Noe tudatlanul, de egy széri szokas, s örökre való keletenség, mint (p. o.) intetteffenek meg valamely Pradikátortól ennek az bűnnek nagy volta-rol, hogy rettenetes szamot kel még valaha arról adni annak semmivel nem leszen nagyobb foganattya mintha à Kőveknek, vagy faknak, avagy egyéb oktan allatoknak szollana. Mert azok soha nem felnek addig semmitől; valamig az Pokolbeli tűzben, nemlesznek. Azoknak nintsen, hitek az irasban; nem hiszik azt lá mi meg irattatot; annak Okaert meg erzik azt à mi meg irattatot.

Avagy 2. Ambátor Isten valami sulios iteletit bocsfais az földre, ugy mint: *Ehseget, dőghalált, Hadat* és egyéb ezekhez hasonlot, de ez szemtelen, Istentelen, és megveszet emberek az ő robzodásoktól részegeskedésektől paráználkodásoktól ektelen esküvesektől nem szűnnek meg, oly keveset indulnak megeznek az Istennek boszluágával és mind azokkal az ő csapásávalis. Sőt midőn az Isten haragjának rúze fel gerjedis azok mi at mi Közöttünk, semmit egyebet nem tselekesznek hanem hogy annak langjánal melegítik magokat, s-még annal szaporá-
ban

ban vetkeznek, és vigabban elnek mint ha Istennek semmivel nem tartoznának. Sőt az Istennek iteleti mint ha nem csak kedvesek volnának nekik hanem egyszer s-mind ugyan tsokollyak az ő veszedelmeket. mint ha Calanussal meg utálták volna az természet szentvaló halalt.

Sőt 3. enged-meg, hogy à részegessek minden napon szandekozzanak az ő bűnöknek el hagyására. enged-meg hogy hartzollyanak az ellen. Sőt utállyak és sirassak azt mind magokban s-mind masban. és így fogadgyak magok között s-baratok között hogy abból ki terjenek. mind azon által mennyen eleikben csak egy valaki az ő jól fűlt barati között à ki csak intsenis nekik az Vendegség felé. de ők mingyáraft követik azt szinten mint az bolond az kalodára, es az okor az meszar szekre. Semmi erejek nintsen az kiserternek ellene állására, be mennek ő velle az borivo házban es ot dorbezolnak mint egy eszetől el távoztak, à honnet ki nem mennek mig erszenyeket penzekektől meg nem üressitik fejeket elmejekektől és sziveket azelebbi lattatos kegyelemtől, Oh mely nehez ez az ördögnek ki üzése. Sőt intek en mindeneket hogy idejen oltalmazták meg magokat ettől à részeg ördögről, mer tsuda dolog leszen ha annak utanna magaval szabados lehet, soha-is. Es bizonyára felette kel attol felni.

felni hogy ugy ne tselekedgyek az Ur övel-
lek, a miképpen *Ieremias* által fenyegeti az
Babylóniaiakat: *meg részegitem őket, hogy*
vigadgyanak és örökrevaló almot alugya-
nak, és fel ne serkennyenek. *Ier. 51. 39.* Es a-
vagy nem de nem igazsága az Istennel; hogy
a ki az *termeszethek* világát magabol ki ol-
totta, az *lelki világozás* is ki alugyek abbol. a
ki az *okosság*tol magát meg fosztja; az *Isten*
lelkenek és *kegyelmenek* okosságának ka-
lauzzatis el veszeffe: a kik magok akarattok
szerent *tsinallják* magokat a tisztatalan lel-
keknek barlanjába azokat ne hadna azoktol
birattatni a magok tetzések szerent?

Iaj, azoknak testek a kik elvesznek, sokkal
rettegetesben egettettnek. hogy nem mint
minden en okoskodásim meg-foghatnak.
mert, mivel hogy az sok poharoknak zör-
gése minden jo intett és dorgálást el borit
mellyeket gyalázatnak tartanak inkább és
szegyennek, hogy nem mint azok által meg
jobbittatnának. annak okaert semmi nem
szegyeniti meg őket egyeb hanem amaz ken-
kövelegő tűz.

Minden okatlan állatok valamellyek tiszt-
átalanok valának az Bárkábanvaló bémene-
telkor. hasonlatos keppen tisztátalanok va-
lának mikor abbol ki mentenekis, és az o-
kosság nélkülvaló baromnak szinten olyan
könyű az jo tanatsot bevenni; mint az meg
rögzöt

rögzöt-részegesnek, midőn annak tsufolását
meg szokta. Sőt a mint *Basil. D.* szól; an-
nyit használ az részegesnél az jo intés, mint
az meg holt ember fülebenvaló enekles. és
bizony ugyan *megis holt a részeges* a bűnben
(csak szinten az ő bűne el;) nemis csak ugy
holt pedigmeg mint amaz *Iairusnak* leánya
meg holtvala *Matt. 9. 25.* nemis ugy holt
pedigmeg: hogy csak ki vitetnek az *Váras-*
bol az *temető fele*, mint amaz *Nainbeli* öz-
vegy aszszonyfia. *Luk. 4. 17.* hanem ugy hogy
ugyan meg *bűszbőr* és kövekkel temettet be
az ő Sirjanak szája, hogy ot rothadgyon meg
(az ő utálatos részegeskedésének hosszú
ideiglenvaló szokása által.) mint a *Lazar.*
Ian. 11. 39. Sőt ugyan felhat, annak *bűze* az
Istennek. és minden kegyes életű emberek-
nek *orrokban.* és mitsoda vakargatássalvaló
orvoslas hozhatná vizsza ebben az meg holt
testben az ő melegseget? mint ez meg-tet-
szik az *Pharahónak.* *Moses 2. Könyv. 7. 8. 9.*
10. 11. 12. 13. és 14. Részek. A *Sodomabeliek-*
nek. *Ierem. 19.* *Hazaelnek. 2. Királyok. 8. 12.*
az *16.-ig.* *Achabnak. 1. Királyok. 22. 16. 2-*
53.-ig. *Bálámnak. Mos. 4. Könyv. 22. 30. &c.*
és *Phariseusoknak. Matth. 27. 51. &c.* példá-
jokbol. Mert ha meg törted az bolondot a
mosárban a mosár törővel meg-tört gabona
közötis nem távoznak el ő tőlle az ő bolond-
sága. *Peldab. 27. 22. &c.* Sőt ha en azt vár-
nam

nam hogy ezek az ō undok ortszájoknak meg meztelenítették ōket meg-aláznák nem különben tselekednem mint amaz bolondok, kik hogy az ō lovok, meg szegyenlyek magokat, azoknak nyergeket magok hordozzak előttök. avagy ha azokat beszellenem ezeknek, mellyek megvadnak irattatvan az *Istennek igejében* ez rusnya vetek ellen; hasonló nevetseget tselekednem amaz Mahomet Cæremoniajához mellyel elnek az Törökök az ōrdögöknek kővekkel való elkergetésében. Annak okaert nintsen egyeb beszédem ennekem azokhoz. mint amaz serenyen vigazo Kapitánynak. ki midőn az etszakai vigyazok között edgyet fekve talált volna, halálos sebekkel vere azt meg, így szólvan: Halva találtalak en tegedet, s-halvais hagylak-el.

Tsak hogy te Oh Szerelmes Atyam, (ki előt semmi nehez mintsen.) ha te néked jo tetszese, (s-miert nem volna: holot az te nagy nevednek dicsőffegere szolgallyon. Olthalmaz meg minket az oly hatalmas bűnöstől, a ki mint Manasse meg sokasította az ō gonosságit a tenger fővenyenek száma felett, és meg-kötöztetet sok erős vas lantzokkal.) mondgyad az ō lelkenek, hogy, Elly: Igaz dolog hogy a te haragos fenyegetésid az bűnösök ellen el hordozhatatlanok, de a te irgalmasságokkal bővölködő szép igire-

igiretid meg foghatatlanok es meg-merfelehetetlenek; Te annak okaert hatalmas vagy az holtaknak meg elevenítésekre. es felserkentésekre, ki meg az *kővekből is Abraham fiait isinalhats*: Elevenítsd lagy ittad meg azoknak kő es meg holt sziveket az *barálynak* verevel, es ezeket az ōrdögnek fiait tegyed a te szerelmes fiadnak a Iesus Christusnak tagjaiva.

De talam elő szol it valamely meg altalkodotvakmerő es mondgya: hogy igen idegen es semmire kellő elmelkedes legyen ez a részegség ellen. holot teneked ezekre az részegessék tsak fülöket sem hajtyak. Mert a mint *Idvőzítőnk* szol. *A kik egessegessek nem szűkölködnek Orvos nélkül, hanem a kik betegek.*

A Kinek en azt felelem. hogy: Ha szinten azok az siket kegyok ezekre fülöket be dugjakis (mint az a hegedű mellyet vonsznak az siket előt, minden szép zengesenekkedvesseget el vesztí.) Ha szinten azoknak a meg rögzöt részegesséknek seregeből tsak egy meg nem jobbulis; demind azon által valaki az jfjakközül meg rettenhet, Valaki az *Szűlek* között, *Magistrátussok* között, *Schola Mesterek* között fel serkenhet ennek az *terjedő Fenének*, eleinekvetelere. es meg orvoslására. Irtam azoknak kedvekertis. a kik még meg nem vesztegettettek a dorbezlóknak rosz-tarsalko-

tarfalkodásoktól. Hogy azoknak tarfalkodásokat véllek inkább meg utáltatnam. és hogy fokoknak gonosz szándékokat hijában valóva tennem. *Mert az igazan le rajszoltatot vétek utaltattya meg a vetket mi velünk.* Es hogy ha szinten minden *Palanta* nem teremis gyümölcstől a mely öntöztetik, de azért a többiről nem kel gondviselettennek lenni. mind azonaltal ha az *Isten* (a ki talam) parantsollya hogy én mostan szólljak) az ő iget azok közül nemellyeknek szivekben igazgattya, ha csak kevesen találkoznakis, ha csak egy leszenis a ki ez utalatos veteknek szeretőjehelyet. annak gyűlölője leszen: nem leszen munkám haszontalan; Egy léleknek meg nyerefe. többetteszen Indianak minden kentseinek meg nyeresenel.

Az *Orvessok* azt tartják: ha az *nyavalya* meg ismertettethet. ottan félig meg orvósoltattatott, It azért immar meg meztelenítettetnek minden ő tizfrasóltezetiből a részegseget lattyatok. es annak ortzajat úgy ki fedesztetnek. hogy annak utalatos tekinteti annyira irtoztathat titeket. úgy meg utaltattya es gyűlöltettetheti azt veletek. hogy tellyességgel azt meg vethetitek. és annak tsalogató gyönyörűsegetől magátokat meg oltalmazhattátok annak ellene tufakodvan. arravaló minden alkalmatosságot el kerülhetek. sirankozhattok azoknak, allopottyokon
kik

kik arra mint valami foglyok, vakjában vitetnek azoknak meg tsufolo szóllásokat semminek tarthattátok. meg jobbitásokban munkalkodhattok es azoknak idvőssegekert könyöröghettek.

§. 33.

Semmikeppen nem tarthattya magát tisztán az utalatos veteknek motskaitól; valaki az részegeseknek tarsaságokat elnem tavosztattya.

HA azért immar valaki kerdi: Mikeppen elhessen ő ez Orvossággal; es mikeppen ragasz hasla ez falastrómot a rut kelevenynek el oszlattatására? Azt felelem hogy minden alkalmatossággal visgallya jól meg, mit tselekedgyek ez Könyvben le irattot részeges; es ő tselekedgye azt a mi ezzel ellenkezik. Mert az jozamb és bőrsülletesb ember: a ki ettől a részegestől tavolyb jár. Olvasd által csak ez kis leczket; elég leszen mostan te neked, míg más akad kezedenben.

Tsak szinten egy szóval adom tanácsul: Ha valaki el akar ja kerülni ez ördögtől meg vetteter részégységnek veszedelmes törit: legyen kivált keppen való gondgya ő neki ez rusnya részeges séreggel való tarfalkodásának meg zabolázására. *Ne legyen a tobzódók között való es a kik a bortól meg részegednek* Ec. Peldab. 23. 20. A kik nem csak az magok részegeskedéseket tartják jateknak

teknak, hanem; meg a másoknak meg részegítésében is gyönyörködnek.

Vadnak az megromlott természetnek olyan vetkei, melyeket meg nem győzhet különben hanem ha azokat el tavasztattya magatol. 1. Cor. 6. 18, Olyan ez: enged meg hogy az emberek tarszkodgyanak az részegesekkel egy keves ideig, olyan könnyen parantsolhatod az száraz puska por köziben cset szikrának hogy fel ne lobbanyon: mint ezeknek hogy tisztan azokat el hadgyak. Nem batorfagos a kitsiny hajót az tenger Sebes folyásának botfatani. Az űszög mely egyszer az tűzben eger hamareb fel gerjed másodszoris, és meg ég. hasonlatos keppen, az meg oltatot gyertya hamma hamareb fel lobban. ha az űrdög meg fuvallya az ilyenek szivekben meg-alut tobzodasnak tűzet; edgyszeri fuvással langot vét. Nem bizodalmasb. szerentfere vetnünk magunkat az gonoszoknak tarsasagokban, a mi erőnkben; bizakodvan; mint szinten az alnokfággal meg tsaló Tziganyok seregekbé, azoknak hüsegekhezvaló biztunkban. *Mert meg egyeledte nek a poganyokkal* (azt mondgya az *Enekes*) es mi következik? *es azoknak tselekedeteket meg-tanultak*, Solt. 106. 35. Sőt mely hamar meg mása *Peter* az ű *Mesterének* tört fogadását, midőn az fő *Papnak* udvarában ment volna? A ki soha az ű *Mesterét* meg nem tagadta

gadta volna és el nem eskütte volna, ha az *Christus* ellenfegi közze nem ment volna, *Dávidis* nem lett volna tettetés ha az *Philisteusok* közöt nem lappangot volna, Mellyet mihelt eszeben ven (hogy nem jól tselekedet) im ez szokra fakada ki: *Távozzatok el en töllem gonoszszok hegy őrizzem meg az en Istenemnek parantsolatit* Solt. 119. 115. Tudgyatok hogy edgyik gonoszlág más vetek nélkül nem lehet, Es bizony igen ritkan esik hogy ha *Peterrel* meg nem tagadgyuk a *Christust* a *Cajaphásnak* pitvarában hogy az omban *Salomonnal*; az *Ægyptomi* szep leant *Bálvany* nélkül, tanalnok. Sőt mely sok ezere vallyak meg-azok között az részegeslek között az *Akasztofán*; En soha nem jöttem volna ide, de az en rosz baratim hajtottak engemet e rosz utonvalo járásra. Es ugyanis miért *Könyörgünk* mi minden nap: *Ne vigy a kísirtetben*; ha mi; magunkat akarjuk a kísirtetben vinni? ha mi nem akarjuk magunkat meg oltalmazni a rosz alkalmatosfagtol; Az Isten sem őriz meg minket a bűntől: és ha *Isten* nem őriz minket haszontalanok a mi vigyázásink, es meg nem alhatunk hanem el esünk. Minek okaert a mint *Joseph* nem halgatá meg eleb az ű *Aszszóány* nak szavat. ki neki mondgya vala: *Iővel fekögyünk edgyűve*. hanem el futata attol; azonkeppen ha az részegesektől el nem megy. mi-

dön tegedet hinak: jövel igyunk edgyüt bizonyos vagyok abban hogy az ő fok Cere-
monias beszdedekkel ez rut vetekben be ker-
tenek tegedet. Az őrdög és annak ez köz-
hasonlatossak az szép beszdeddel tettető Ven-
deg fogadohoz, ki tenéked szép eteleket ótsó
penzert igir de midőn abban észel ugy fi-
zettet veled mint akar; ugy hogy a ki ahoz
valo kedves be menetelit, őszve veti attolvalo
haragos butsu vetelevel. inkább akarná ha
bőjtölt volna. Mert ha mi amaz Pokolbeli
halásznak ferget el nyellyük, az ő horga meg
fojt minket. Minek okáert eszes legy mint
az *kegyó*. hogy el kerülhesse, avagy ki ve-
hesse magadat az részegessek gyűlekezeti-
ből, de igen ártatlan mint a *galamb* ha le-
hetséges. Midőn te azok között vagy es köz-
zülők magadat ki nem veheted. Emlekezzel
meg rolla hogy azok nem egyebek hanem
az *ördög Követej*; Sőt emberi őrdögök. a
mint egykor *Idvőzitők* nevezé *Petert* (mi-
dőn ő az őrdögnek eszköze volna) *Mat. 16.*
23. Ne befely ő véllek sokaig. Mert: nem
szűkseg az őrdöggel disputalni es vetekedni, a
mint meg lathatod azt a mi szűleinknek a Pa-
radisomban ő velle tett beszdedekből, holot ő
elsőben *Evát* meg tsala, es ő általa *Adamot*;
mert el hive a mit a monda, noha, annak el őt-
te őanőn maga az Isten meg parantsolta vala
hogy ne tsalekedne azt. Midőn a meg szallot

varbo

varbol az ellenséggel őszve beszélnek, felő ak-
kor hogy meg adgyak az várat, és midőn
nyitva tartyak az kaput gyakorta nagy jele,
hogy az ellenségnek szabados be mentelt en-
gednek.

Ne is gondollya senki hogy a mi Első szű-
leinknek panaszolkodásokkal elegsegesen
meg felelhessen Istennek. es igen haszontalan
mentség leszen ha valaki kezdi mondani:
Imillyen vagy amollyan jó baratom tsala meg
engemet: Evát el hitete, az *Kegyo* hogy jó
volna őneki a meg tiltor fanak gyűmöltse-
ben ennj es *Eva Adamot*; mind azon által,
közönsegesen; mind az Kesertőre s mind
a meg-kesertettek Istennek rettenetes atka
szálla.

Inmár azert, akar tartfak a részegessek
magokat ehhez a Regulához, s akarne; de
megtetfzik hogy ha lehesse valami remen-
seg az ő jobbulások felől.

Sőt hogy ha a megbolondult, megrögzött,
meg jobbithatatlan, és meg belyegzet lelki is-
meretű részeges, a ki az ő bűneiben meg-
holt. butsfujat nem veszi ez fele utalatos re-
szeges társasagtol, en nem tsak egyszer hoz-
hatom ketsegeben. az ő boldog állapottyanak
megnyerését; De hogy ha ez utalatos mada-
rakat az ő aldozattyara készítettet hufairol el
űzi, Az Ur meg Kegyelmez ő neki, es az
ő orrában ismetlen életnek lehelleter fuvall.

E 3

es ő

es ő elő állat leszen. Oh hogy minden részegessék nem hajtatnak amaz *Barbarus* Nemzetseg közé, a holot egész életekben csak dolgoznának es Vízét innának, miglen valamely Istenes Ulysses az ő észekre es okosságokra őket vizsgálja hozhatna. es tselekedne azt vélek hogy lennének ismet emberekke, sőt keresztyen emberekke: Így ismet megújulna a mi Nemzetsegünknek szépsége, es jobb bőrszülletek lenne az Istenes elert embereknek, mind az Ecclesiában s-mind a Közönséges Polgari társaságban, hogy nem mint most vagyon.

Intés az Istenes olvasóhoz.

Mivel hogy üdömnem igen a hatullya felé tanaltam volt ez kistiny munkátskához fogni ez könyvet kének utollyabolket leveletseket el marasztottam, (hogy azok engemet el ne marasztanának) ugyan azért az nyomtatásban eset fogjat közafokat, sem jobbithattam meg. Az Istenes Olvasó azokat vagy el szenvedgye vagy meg jobbítsa. es keresztyeni igyekezete-met vegye jó neven.

DIOSZEGI MATYAS.

